

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΝΟΧΙΚΟ
ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ 681Δ ΚΠολΔ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ
3411/2017
ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές, Αλεξία-Ελένη Ντόρολη, Πρόεδρα Πρωτοδικών, Παναγιώτα Πάντου, Πρωτοδίκη - Εισηγήτρια, Ειρήνη Φραγκιαδάκη, Πρωτοδίκη και τη Γραμματέα Μαργαρίτα Τράκο.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ δημόσια στο ακροατήριό του, την 1-12-2016 για να δικάσει την υπόθεση:

ΤΟΥ ΕΝΑΓΟΝΤΟΣ: Ιωάννη Κουρτάκη του Ιωάννη, δημοσιογράφου, κατοίκου Πειραιώς, οδός Ιάσωνος, αρ. 2, με ΑΦΜ 077147153, ο οποίος παραστάθηκε δια του πληρεξούσιου δικηγόρου του, Μουρούδη Βορίδη (ΑΜ ΔΣΑ 16515), ο οποίος κατέθεσε έγγραφες προτάσεις.

ΤΟΥ ΕΝΑΓΟΜΕΝΟΥ: Παναγιώτη Καμμένου του Ηλία, Υπουργού Εθνικής Αμύνης, Προέδρου του Κινήματος «ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ», κατοίκου Καλλιθέας Αττικής, Λ. Συγγρού αρ. 196 και Χαροκόπου, ο οποίος παραστάθηκε μετά των πληρεξούσιων δικηγόρων του, Ελένης Τζαούλη και Ηλία Γιολδασιά, (ΑΜ ΔΣΑ 13125), οι οποίοι κατέθεσαν έγγραφες προτάσεις.

Ο ενόγων ζητεί να γίνει δεκτή η από 22-12-2015 αγωγή του, που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου τούτου με αριθμό έκθεσης κατάθεσης 118122/4441/23-12-2015 και προσδιορίστηκε αρχικά για τη δικάσιμο της 7-04-2016, οπότε και αναβλήθηκε για τη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας και εγγράφηκε στο πινάκιο.

Κατά την εκφώνηση της υπόθεσης οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των διαδίκων ζήτησαν να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται στα πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης του Δικαστηρίου αυτού και στις έγγραφες προτάσεις τους.

**ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ**

Ι. Κατά τη διάταξη του άρθρου 57 του ΑΚ, όποιος προσβάλλεται παράνομα στην προσωπικότητά του έχει δικαίωμα να απαιτήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον, ενώ αξίωση απαζημίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις για τις αδικηπραξίες δεν αποκλείεται, κατά δε το άρθρο 59 ΑΚ και στην περίπτωση του άρθρου 57 ΑΚ, το δικαστήριο με την απόφασή του, ύστερα από αίτηση αυτού που έχει προσβληθεί και αφού λαβεί υπόψη το είδος της προσβολής, μπορεί επιπλέον να καταδικάσει τον υπαίτιο να ικανοποιήσει την ηθική βλάβη αυτού που έχει προσβληθεί. Η ικανοποίηση συνίσταται σε πληρωμή χρηματικού ποσού, σε δημοσίευμα, ή σε στιγμηνοεπιβάλλεται από τις περιστάσεις. Τέτοιο προστατευόμενο έννομα αγαθό είναι και η τιμή και η υπόληψη κάθε ανθρώπου. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 914 ΑΚ, όποιος ζημιώσει άλλον παράνομα και υπαίτιος έχει υποχρέωση να τον αποζημιώσει, κατά δε το άρθρο 932 ΑΚ σε περίπτωση αδικηπραξίας, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Αυτό ισχύει ιδίως για εκείνον που έπαθε προσβολή της υγείας, της τιμής ή της αγνείας του ή στερήθηκε την ελευθερία του. Για να γεννηθεί αξίωση προστασίας από προσβολή της προσωπικότητας κατά τις διατάξεις των άρθρων 57, 59, 914, 932 του ΑΚ θα πρέπει η προσβολή να είναι παράνομη, να αντίκειται δηλαδή σε διάταξη που απαγορεύει συγκεκριμένη πράξη, με την οποία προσβάλλεται έκφραση αυτής, είναι δε αδιάφορο σε ποια τμήμα δικαίου βρίσκεται η διάταξη που απαγορεύει την προσβολή. Έτσι, η προσβολή μπορεί να προέλθει και από ποινικό κολάσιμη πράξη, όπως ψευδής καταμήνυση, ψευδής ανωμοτί κατάθεση, εξύβριση, απλή δυσφήμιση ή συκοφαντική δυσφήμιση που προβλέπονται και τιμωρούνται από τις διατάξεις των άρθρων 361, 362 και 363 του Π.Κ. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 362 και 363 Π.Κ., όποιος με οποιονδήποτε τρόπο ενώπιον τρίτου ισχυρίζεται η διαδίδει για κάποιον άλλο γεγονός που μπορεί να βλάψει την τιμή ή την υπόληψή του, διαπράττει το έγκλημα της δυσφήμισης, και αν το γεγονός αυτό είναι ψευδές και ο υπαίτιος γνώριζε ότι τούτο είναι ψευδές τότε διαπράττει το έγκλημα της συκοφαντικής δυσφήμισης. Έτσι, για τη στοιχειοθέτηση της αντικειμενικής υπόστασης αμοτέρων των άνω εγκλημάτων απαιτείται ισχυρισμός ή διάδοση από τον υπαίτιο, με οποιονδήποτε τρόπο και μέσω ενώπιον τρίτου, για κάποιον άλλο γεγονός που θα μπορούσε να βλάψει την

ΧΡΗΡΕΩΜΕΤ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

2
φύλλο της υπ' αριθμ. 3411/2017 αποφάσεως του Πολυμελούς
Πρωτοδικείου Αθηνών [Ειδική Διαδικασία άρθρου 681 Δ' ΚΠολΔ]

τιμή ή την υπόληψή του. Ως ισχυρισμός θεωρείται η ανακοίνωση προερχόμενη ή εξ ιδίας πεποιθήσεως ή γνώμης ή εκ μετάδοσης από τρίτο πρόσωπο. Αντίθετα διάδοση υφίσταται, όταν λαμβάνει χώρα μετάδοση της από άλλαν γενομένης ανακοίνωσης. Ο ισχυρισμός ή η διάδοση επιβάλλεται να γίνεται ενώπιον τρίτου. Αυτό το οποίο αξιολογείται είναι το γεγονός, δηλαδή απαισθηποτε συμβάν του εξωτερικού κόσμου, αναγόμενο στο παρόν ή παρελθόν, υποπίπτον στις αισθήσεις και δυνάμενο να αποδειχθεί, αντίκειται δε προς την ηθική και ευπρέπεια. Αντικείμενο προσβολής είναι η τιμή και η υπόληψη του φυσικού προσώπου. Ο νόμος θεωρεί ως προστατευόμενο αγαθό την τιμή ή την υπόληψη του προσώπου, το οποίο είναι μέλος μιας οργανωμένης κοινωνίας και κινείται στα πλαίσια της συναλλακτικής ευθύτητας. Η τιμή του προσώπου θεμελιώνεται επί της ηθικής αξίας, η οποία πηγή έχει την ατομικότητα και εκδηλώνεται με πράξεις ή παραλείψεις. Δεν αποκλείεται στην έννοια του γεγονότος να υπαχθούν η έκφραση γνώμης ή αξιολογικής κρίσης ακόμη δε και χαρακτηρισμός οσάκις αμεσώς ή εμμέσως υποκρύπτονται συμβάντα και αντικειμενικά εκδηλωτικά στοιχεία, τα οποία στη συγκεκριμένη περίπτωση συνιστούν προσβολή της προσωπικότητας, δηλαδή μόνον όταν συνδέονται και σχετίζονται με το γεγονός κατά τέτοιο τρόπο, ώστε ουσιαστικώς να προσδιορίζουν την ποσοτική και ποιοτική του βαρύτητα, άλλως μπορεί να αποτελούν εξύβριση κατά την ΠΚ 361. Τέλος, κατά το άρθρο 367 § 1 περ. α' - δ' ΠΚ το άδικο των προβλεπόμενων στα άρθρα 361 επ. του ίδιου Κώδικα πράξεων είρεται, μεταξύ των άλλων περιπτώσεων που προβλέπονται στο άρθρο αυτό, και όταν πρόκειται για εκδηλώσεις που γίνονται για την εκτέλεση νόμιμων καθηκόντων, την άσκηση νόμιμης εξουσίας ή για τη διαφύλαξη (προστασία) δικαιώματος ή από άλλο δικαιολογημένο ενδιαφέρον ή σε ανάλογες περιπτώσεις (περ. γ' και δ'). Επομένως, αιρούμενου του αδικού χαρακτήρα των προαναφερθεισών αξιόποινων πράξεων (με την επιφύλαξη, όπως κατωτέρω, της ΠΚ 367 § 2) αποκλείεται και το στοιχείο του παρανόμου της επίσημης συμπεριφοράς ως όρος της αντίστοιχης αδικουπραξίας του αστικού δικαίου. Η προσβολή περίπτωσης του άρθρου 367 § 1 του ΠΚ αποτελεί αυτοτελή ισχυρισμό καταλυτικό της ανωνής του προσβληθέντος λόγω άσκησης του παρανόμου της προσβολής. Όμως, ο άδικος χαρακτήρας της προσβολής, ως προς τις εξυβριστικές ή δυσφημιστικές εκφράσεις που περιέχει, δεν αίρεται λόγω δικαιολογημένου ενδιαφέροντος κλπ. και συνεπώς παραμένει η ποινική ευθύνη των κατά το νόμο υπευθύνων, άρα και η υποχρέωσή τους προς αποζημίωση κατά το αστικό δίκαιο, όταν συντρέχει μία από τις περιπτώσεις της

ΠΚ 367 § 2, και εν προκειμένω όταν οι επίμαχες κρίσεις περιέχουν τα συστατικά στοιχεία του αδικήματος της συκοφαντικής δυσφήμισης των άρθρων 363-362 ΠΚ που προαναφέρθηκαν (ΑΠ 308/2016 Δημ. Νόμος). Έτσι η προβολή ισχυρισμού από το άρθρο 367 παρ. 2 ΠΚ αποτελεί αντίσταση κατά της πιο πάνω ένστασης από την παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου (ΑΠ 265/2015 ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 1216/2014 ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 471/2013 ΤΝΠ Νόμος).

II. Εξάλλου, ο καθαρισμός του προσώπου, στο οποίο αφορά η συκοφαντική (ή δυσφημιστική) ανακοίνωση δεν είναι απαραίτητα να γίνεται ονομαστικά, αλλά αρκεί να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορεί να αναγνωριστεί αναμφισβήτητα το πρόσωπο αυτό, έστω και από περιορισμένο αριθμό προσώπων. Ο παθών δηλαδή μπορεί, είτε να κατανομάζεται ρητά, είτε να περιγράφεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να εξάγεται η ταυτότητά του, αρκεί, δηλαδή, ότι αυτός καταδηλούται με οποιονδήποτε χαρακτηρισμό ή τρόπο, αλλά με βάση αντικειμενικό κριτήριο (βλ. Αθ. Κονταξής Ποινικός Κώδικας, τόμος β', έκδοση 1991, σελ. 2329 και 2354). Στη συκοφαντική δυσφήμιση επομένως, ο «άλλος» (προσβαλλόμενος) είναι δυνατόν, είτε να αναφέρεται από το δράστη ονομαστικά, είτε να προκύπτει με βεβαιότητα η ταυτότητά του με τη μετάδοση στοιχείων επαρκών, κατ' αντικειμενική κρίση, για τον προσδιορισμό και την εξατομίκευσή του (ΑΠ 1830/2011, ΑΠ 1095/2010 ΤΝΠ Νόμος). Περαιτέρω, γίνεται δεκτό ότι στο εγκλημα της συκοφαντικής δυσφήμισης, η συμπεριφορά του υπαίτιου, που εκδηλώνεται με τον παραπάνω τρόπο, μπορεί να βλάψει την εκτίμηση του προσβαλλόμενου από τους άλλους, γιατί με αυτή ο υπαίτιος παρέχει σε τρίτους στηρίγματα, με την αναφορά γεγονότων, στα οποία αυτοί θα στηρίξουν τη δική τους αρνητική κρίση για το πρόσωπο του προσβαλλόμενου (ΑΠ 1238/1985, ΕφΑθ 2109/1998 ΤΝΠ Νόμος). Έτσι έχει κριθεί ότι δεν έχει σημασία τι σκεπτόταν ή τι ήθελε να σκεφθεί αυτός που, κατά τα ανωτέρω, εξωτερικεύει τις κρίσεις του, αλλά σημασία έχει για τη στοιχειοθέτηση της προσβολής της τιμής του άλλου, πώς μπορεί κατ' αντικειμενική κρίση να σημασιολογηθεί και εκτιμηθεί στη συνέχεια το περιεχόμενο της εξωτερίκευσης του φρονήματος του ομιλούντος, που κατά τα παραπάνω έλαβε χώρα (βλ. Αθ. Κονταξή Ποινικός Κώδικας, τόμος β', εκδ. 1991 σελ. 2328, με περαιτέρω παραπομπές στη νομολογία και θεωρία).

ΕΣΤΩΘΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ

III. Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 681 Δ παρ. 1 ΚΠολΔ, (όπως ίσχυε κατά το χρόνο ασκήσης της ένδικης αγωγής που ενδιαφέρει εν προκειμένω) κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 666 παρ. 1, 667, 671 παρ. 1-3, 672 και 673-676 του ίδιου ως ανω Κώδικα, δικάζονται

3. φύλλο της υπ' αριθμ. 3411/2017 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών [Ειδική Διαδικασία άρθρου 681 Δ' ΚΠολΔ]

επὶ το καθ' ἕλην αρμόδιο δικαστήριο εἰ πάσης φύσεως διαφορᾶς, που ὀφθοροῦν σε αποζημιώσεις οποιοσδήποτε μορφῆς περιουσιακῆς ζημίας ἢ πθικής βλάβης, που προκλήθηκε δια του τύπου ἢ με ραδιοφωνικῆς ἢ τηλεοπτικῆς εκπομπῆς, ὡς και οἱ συναφεῖς προς αὐτῆς αξιώσεις προστασίας της προσωπικότητας των προσβληθέντων. Στην έννοια, δε, του τύπου, κατὰ την προρρηθείσα διάταξη, ὑπόγεται και ἡ δημοσίευση, μέσω ηλεκτρονικοῦ εγγράφου, στο διαδίκτυο, με αποτέλεσμα οποιασδήποτε προσβολῆς της προσωπικότητας πραγματοποιεῖται μέσω διαδικτύου («internet»), να συνιστά δια του τύπου προσβολῆ και να εκδικάζεται κατὰ την ανωτέρω ειδική διαδικασία (ΑΠ 1652/2013 ΝοΒ 2014.616, ΑΠ 1701/2013 ΤΝΠ Νόμος, ΕφΑθ 3071/2014, ΕφΔωδ 220/2013ΔιΜΕΕ 2014.198, ΕφΔωδ 36/2011, ΤΝΠ Νόμος, ΕφΠειρ 680/2009, δημ. ΤΝΠ ΔΣΑ, ΕφΑθ 8962/2006Ελλάνη 2007.1518, ΠΠρΑθ 1465/2014, αδημ., ΠΠρΑθ 6411/2013 Ελλάδανη 2014.821, ΠΠρΑθ 6148/2013, δημ. ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, βλ. και Α. Βαθρακακόλη, Διαδικασία διαφορών ἐπὶ προσβολῆς με δημοσιεύματα ἢ ραδιοτηλεοπτικῆς εκπομπῆς, Σάκκουλας Αθῆνα-Θεσ/νίκη, ἔκδοση 2008, σ. 17). Επαμένως, τέτοιου εἶδους προσβολῆ μπορεί να προκληθεῖ, πλην ἄλλων, και μέσω ιστολογίων («blogs»), ἤτοι διαδικτυακῶν ημερολογίων, που περιλαμβάνουν υπερζεύξεις («hyperlinks») και καταχωρίσεις ἀπόψεων, ἔχουν, δε, ὡς «βασική μονάδα» τους, τις καταχωρίσεις και ἄχι τις ἐκάστοτε «σελίδες» (pages), ὅπως συμβαίνει με τους ιστότοπους (websites). Ο κάτοχος-διαχειριστής του διαδικτυακοῦ ημερολογίου (blogger), ο οποίος μπορεί να εἶναι ἐπώνυμος, ἀνώνυμος ἢ με ψευδώνυμο, καταγράφει, ανακοινώνει και καταθέτει τις ἀπόψεις του σε αὐτό, για διάφορα ζητήματα, ἐνῶ τα ιστολόγια εἶναι δυνατό να συνδέονται με ἄλλους ιστότοπους, ιστοσελίδες και blogs και να ἐπιτρέπουν στους χρήστες-αναγνώστες τους να ἀπαντήσουν στις ἀπόψεις του γράφοντος, ανακοινώνοντας στο ἴδιο ιστολόγιο τα δικά τους σχόλια, που εἶναι, ἐπίσης, ἀναγνώσιμα ἀπὸ ὅλους τους τρίτους χρήστες του διαδικτύου. Τα ιστολόγια συντηροῦν οἱ χρήστες τους (bloggers), που ανταλλάσσουν ἀπόψεις μέσω αὐτῶν, ἐνῶ αποτελοῦν διαδραστικό μέσο, τα οποία διαφέρουν ἀπὸ τις ιστοσελίδες, που διατηροῦν στο διαδίκτυο τα μέσα ενημέρωσης, διότι ἡ διαμόρφωση του περιεχομένου τους δεν ἀποφασίζεται μόνον ἀπὸ τους κατόχους-διαχειριστές τους, ἀλλὰ και ἀπὸ ἄλους τους χρήστες-αναγνώστες των ιστολογίων (παβλ. Σ. Τάσση, Διαδίκτυο και ἐλευθερία ἐκφρασης - Το πρόβλημα των Blogs, Δ.Μ.Ε.Ε., 2006.518 ἐλ.). Εἶναι, μάλιστα, χαρακτηριστικό, ὅτι ἀκόμη και στην περίπτωση που ο κάτοχος-διαχειριστής μπορεί, με τη χρήση στοιχείων πρόσβασης, να ἐπιλέξει ποιο ἀπὸ

τους χρήστες-αναγνώστες επιτρέπεται να αναρτήσουν δικά τους σχόλια στο ιστολόγιό του, εν τούτοις δεν είναι σε θέση να ελεήσει το αληθές η όχι των χρησιμοποιούμενων από τον εκάστοτε αναγνώστη προσωπικών του δεδομένων, διότι είναι πολύ πιθανόν ο αναγνώστης να χρησιμοποιεί ψευδώνυμο, οπότε είναι δυσχερέστατη η αποκάλυψη της πραγματικής του ταυτότητας (Εφθρακ 91/2012 Δ.ΜΕΕ 2012,230). Εξάλλου, το «Twitter», το οποίο έχει τεθεί σε δημόσια διαδικτυακή χρήση ήδη από τον Ιούλιο του έτους 2006, αποτελεί μία διαδικτυακή πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης, που αποσκοπεί στην προώθηση του δημοσίου διαλόγου και στην ενημέρωση τόσο των ενεργοποιημένων χρηστών του, οι οποίοι διαθέτουν προσωπικό λογαριασμό σε αυτό, οσα και των εν γένει χρηστών του διαδικτύου. Ειδικότερα, στο πλαίσιο αυτού του ιστοχώρου, κάθε χρήστης του διαδικτύου δύναται να δημιουργήσει δωρεάν το δικό του προσωπικό λογαριασμό (προφίλ), χρησιμοποιώντας διακριτό όνομα χρήστη («username»), τον οποίο (λογαριασμό) μπορεί να διαμορφώσει με το περιεχόμενο που επιθυμεί, εκθέτοντας σε αυτόν διάφορες προσωπικές του πληροφορίες, όπως σύντομο βιογραφικό του, οπτικοακουστικό υλικό (εικόνες, φωτογραφίες και βίντεο) κ.λπ. Η εν λόγω, δε, διαδικτυακή πλατφόρμα λειτουργεί διαδραστικά μεταξύ των συνδεδεμένων μελών του, καθώς κάθε χρήστης μπορεί, ως ακόλουθος («follower») άλλου χρήστη, να παρακολουθήσει τη δραστηριότητα του τελευταίου, δια της διαδικτυακής αυτής υπηρεσίας. Δεν είναι απαραίτητο, όμως, για δύο χρήστες να ακολουθεί ο ένας τον άλλον. Έτσι, κάθε χρήστης ακολουθεί όποιους επιθυμεί και ακολουθείται από οποιονδήποτε. Περαιτέρω, οι συνδεδεμένοι χρήστες, μετά τη δημιουργία του προσωπικού τους λογαριασμού, δύναται να προβαίνουν σε αναρτήσεις (δημοσιεύσεις) σύντομων κειμένων, που αποκαλούνται τουίτς («tweets»), με μέγιστο όριο χαρακτήρων τους εκατόν σαράντα (140). Τα μηνύματα, ωστόσο, αυτά μπορούν να προβληθούν και να αναγνωσθούν και από μη συνδεδεμένους χρήστες του διαδικτύου, εφόσον ο κάτοχος του λογαριασμού έχει προεπιλέξει τη δημόσια προβολή τους. Επομένως, το Twitter, ως διαδικτυακό μέσο κοινωνικής δικτύωσης («socialnetwork»), αλλά και ως υπηρεσία ιστολογίων σε μικρότερη κλίμακα, ένεκα της περιορισμένης εκτόσεως των αναρτήσεων σε αυτά («micro-blogging»), δίδει τη δυνατότητα σε κάθε συνδεδεμένο χρήστη του να δημιουργήσει το προσωπικό του ιστολόγιο, ενώ επιτρέπει σε αυτούς (χρήστες) να προβαίνουν σε σύντομες δημοσιεύσεις και να επικοινωνούν μεταξύ τους, ανταλλάσσοντας απόψεις, σχόλια και πληροφορίες. Επομένως, προσβολή προσωπικότητας, τελεσθείσα μέσω της εν λόγω πλατφόρμας

ΧΡΗΣΗ
ΙΣΤΟΛΟΓΙΩΝ

4. φύλλο της υπ' αριθμ. 3411/2017 αποφάσεως του Πολυμελούς

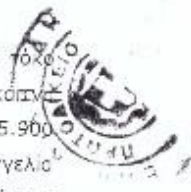
Πρωτοδικείου Αθηνών [Ειδική Διαδικασία άρθρου 681 Δ' ΚΠολΔ]
κοινωνικής δικτύωσης από ορισμένο χρήστη, συνιστά δια του τύπου προσβολή, σύμφωνα με τα ανωτέρω καταφασκόμενα, ενώ η αναφερόμενη εξ αυτής διαφορά υπάγεται προς εκδίκαση από το καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο Δικαστήριο, κατά την ειδική διαδικασία του άρθρου 681 Δ' ΚΠολΔ (ΠΠαθ 1767/2015 δημ. νόμος).

Στην προκειμένη περίπτωση, ο ενάγων, με την υπό κρίση αγωγή του, ιστορεί ότι ο ενογόμενος, ως συνεντευξιζόμενος στην τηλεοπτική εκπομπή «ΑΚΡΑΙΩΣ», που προβλήθηκε από τον τηλεοπτικό σταθμό «ΣΚΑΙ», με συντελεστή-παραστατή, το δημοσιογράφο Τάκη Χατζή, κατά την ημερομηνία της 6-09-2015, ισχυρίσθηκε τα ειδικότερα εκτιθέμενα στο ανωγικό δικαίωμα ψευδή γεγονότα, εν γνώσει της αναλήθειάς τους, και, πιο συγκεκριμένα τον συνέδεσε με την υπόθεση του πλοίου «Ναορ 1» στην οποία εμπλέκονται πολιτικά πρόσωπα και ένας «εκδότης» ο οποίος «τον κυνηγάει από το πρωί μέχρι το βράδυ», χωρίς ωστόσο να κατονομάζει κανένα από τα πρόσωπα αυτά, τα οποία επιπλέον συνδέει με «πάρτι της Μυκόνου με κόκες και βιζιτες», κάνοντας λόγο για διαπλοκή και ότι «όλοι μια παρέα είναι», με αποτέλεσμα να προσβάλει τοιούτοτρόπως παρνόμως και υπαίτιως το δικαίωμα στην προσωπικότητά του, πλήττοντας την τιμή και την υπόληψή του, καθώς οι αναφερόμενοι ψευδείς ισχυρισμοί φωτογραφίζαν, με τον περιγραφόμενο στην αγωγή τρόπο, το πρόσωπο του ενάγοντος και ο μέσος τηλεθεατής αντιλαμβανόταν ότι αναφερόταν σε αυτόν. Ότι, περαιτέρω, την 20-09-2015 ο εναγόμενος σε ανάρτησή του στον ιστότοπο κοινωνικής δικτύωσης «Twitter», με το περιεχόμενο «συνεχίζει την επίθεση ο «εκδότης» Κουρτάκης ακόμη την ώρα των εκλογών, μήπως νλυτώσει από τη δικαιοσύνη τσάμπα οι συμπάνιες των 60.000 €, ναορ 1» επιβεβαίωσε το περιεχόμενο της συνέντευξής του στον ΣΚΑΙ αποδίδοντας με ρητή πλέον επίκληση του ονόματός του, την εμπλοκή του σε κακοουρηματικού πράξεις υποθέσεις. Με βάση, δε, αυτό το ιστορικό, ο ενάγων ζητεί, όπως παραδεκτα περιόρισε καθ' ύψος το αίτημα της ανωγής του, με δήλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου του, του καταχωρήθηκε στα πρακτικά και με τις εννενσφες προτάσεις του (άρθρα 591 παρ. 223, 295 παρ. 1 εδ. β' και 297ΚΠολΔ), να υποχρεωθεί ο εναγόμενος: 1) να του καταβάλει, με απόφαση προσωρινά εκτελεστή, το χρηματικό ποσό των 99.956 ευρώ, με την επικύλαξη να αξιώσει το ποσό των 44 ευρώ από το ποινικό δικαστήριο, ως χρηματική ικανοποίηση, λόγω της ηθικής βλάβης, την οποία υπέστη εξαιτίας της παρνόμης και υπαίτιας προσβολής της προσωπικότητάς του, που τελέσθηκε, μέσω της επίμαχης ως άνω τηλεοπτικής εκπομπής και

μέσω του ιστοτόπου κοινωνικής δικτύωσης «Twitter», με το νόμιμο τμήμα από την επίδραση της αγωνίας, 2) να άρει την προσβολή εναντίον του κόμματος παραλείπει την επανάληψή της επ' απειλή χρηματικής ποινής, ποσού 5.900 ευρώ για κάθε παραβίαση του διατακτικού της παρούσας και με απαγγελία προσωπικής κράτησης διάρκειας ενός (1) έτους για την περίπτωση παραβίασης του διατακτικού της παρούσας και ως μέσο εκτέλεσως της επιδικασθησμένης χρηματικής απαίτησης, 3) να δημοσιεύσει το διατακτικό της παρούσας στην αναφερόμενη ιστοσελίδα του πολιτικού κόμματος, «ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ» ή σε έντυπο καθημερινής πανελλαδικής κυκλοφορίας, εντός προθεσμίας 15 ημερών από την επίδοση της τελεσίδικης απόφασης, επ' απειλή χρηματικής ποινής 5.900 ευρώ για κάθε ημέρα καθυστέρησης της δημοσίευσής της. Τέλος ζητεί να καταδικαστεί ο εναγόμενος στην καταβολή των δικαστικών του εξόδων.

Με αυτό το περιεχόμενο και αιτήματα, η κρινόμενη αγωγή αρμοδίως καθ' ύλην (άρθρο 18 ΚΠολΔ) και κατά τόπον (άρθρα 22 και 35 ΚΠολΔ) εισάγεται προς συζήτηση, ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, κατά την προκειμένη ειδική διαδικασία των διαφορών που αφορούν σε προσβολές από δημοσιεύματα ή ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές (άρθρο 681 Δ ΚΠολΔ, σε συνδυασμό με τα άρθρα 666 παρ. 1, 667, 670, 671 παρ. 1-3, 672 και 673-676 του ίδιου Κώδικα- όπως ίσχυαν πριν την έμμεση κατάργησή του με το άρθρο 1 άρθρο τέταρτο του Ν. 4335/2015 (ΦΕΚ Α' 87/23-07-2015, έσοξη ισχύος 1-01-2016), κατά την οποία εκδικάζονται οι διαφορές που αφορούν σε αποζημιώσεις οποιασδήποτε μορφής περιουσιακής ζημίας ή ηθικής βλάβης, που προκλήθηκε δια του τύπου, όπως είναι, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στην υπό στοιχεία ΙΙΙ ως άνω ναυική σκέψη, και η διαφορά που εισάγεται με αγωγή κάποιου για χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης, από την προσβολή της προσωπικότητάς του με συκοφαντία, δυσφήμιση ή εξύβριση, τελεσθείσα τόσο μέσω τηλεοπτικής εκπομπής, όσο και μέσω του διαδικτύου. Ως εκ τούτου, απαρριπτέα ως νόμα αβάσιμη τυγχάνει, η περί του αντιθέτου απίταση του εναγομένου, σύμφωνα με την οποία η κρινόμενη αγωγή απαρριπτέως εισάγεται προς εκδίκαση κατά την προκειμένη ειδική διαδικασία, καθ' ο μέρος καταναγεται δι' αυτής, υπό δικαστική διάγνωση, η ένδικη αξίωση χρηματικής ικανοποίησης, λόγω της ηθικής βλάβης, που φέρεται ότι έχει υποστεί ο ενάγων, ένεκα της προσβολής της προσωπικότητάς του, μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας «Twitter», ενώ έπρεπε να εκδικασθεί κατά την προσηκουσα τακτική διαδικασία. Κατά την γνώμη όμως ενός μέλους του

ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΟ

5. φύλλο της υπ' αριθμ. 3411/2017 αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών [Ειδική Διαδικασία άρθρου 681 Δ' ΚΠολΔ] δικαστηρίου και ειδικότερα της Προέδρου Αλεξίας - Ελένης Ντόρλη η ένδικη αξίωση χρηματικής ικανοποίησης, λόγω της ηθικής βλάβης, που φέρεται ότι έχει υποστεί ο ενάγων, ένεκα της προσβολής της προσωπικότητάς του, μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας «Twitter» απαραδέκτως εισηχθή προς συζήτηση κατά την ειδική διαδικασία των διαφορών που αφορούν σε προσβολές από δημοσιεύματα ή ραδιοηλεκτρονικές εκπομπές. Αντιθέτως έπρεπε να δικαστεί κατά την τακτική διαδικασία, νέναμένης δεκτής ως νομικά βάσιμης της προταθείσας από τον ενανόμενο ένστασης και τούτο, διότι τα ηλεκτρονικά ημερολόγια «blogs» αλλά και το μέσο κοινωνικής δικτύωσης twitter δεν συνιστούν έντυπα ή εκπομπές υπανόμενες στις ανωτέρω διατάξεις και έτσι, οι ανωγες για αποκατάσταση της περιουσιακής ζημίας, για ικανοποίηση της ηθικής βλάβης και γενικώς παραχής έννομης προστασίας στο προσβληθέντο από τα περιεχόμενα τους πρόσωπα δεν υπόγονται από άποψη ουσιαστικού δικαίου στο πεδίο του Ν. 1178/1981. Ειδικότερα: **I.** Κατά το άρθρο μόνο του Ν. 1178/1981 ο ιδιοκτήτης παντός εντύπου υποχρεούται σε πλήρη αποζημίωση για την παράνομη περιουσιακή ζημία καθώς και σε χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη, οι οποίες υπαίτιως προξενήθηκαν με δημοσίευμα που θίγει την τιμή ή την υπόληψη παντός στόμου, έστω και αν η κατά το άρθρο 914 ΑΚ υπαισιότητα, η κατά το άρθρο 919 ΑΚ πρόθεση και η κατά το άρθρο 920 ΑΚ γνώση ή υπαίτια άγνοια συντρέχει στο συντάκτη του δημοσιεύματος ή, αν αυτός ήταν άγνωστος, στον εκδότη ή το διευθυντή συνταξης του εντύπου. Με το άρθρο 681 ΚΠολΔ καθιερώνεται ειδική διαδικασία εκδίκασης των διαφορών που αφορούν σε προσβολές από δημοσιεύματα ή ραδιοηλεκτρονικές εκπομπές. **II.** Όσον αφορά τα προβλήματα που σχετίζονται με την εφαρμογή των ως άνω κανόνων δικαίου στον κυβερνοχώρο, λεκτέα είναι τα ακόλουθα: Το διαδίκτυο (internet) αποτελεί στο σύγχρονο κόσμο το πιο εξελιγμένο μέσο μαζικής επικοινωνίας και μάλιστα αυφιδραμης. Συνδυάζει το στοιχείο της μαζικότητας, καθώς απευθύνεται σε μεγάλο και κατ' αρχήν απροσδιόριστο αριθμό προσώπων, αλλά και το στοιχείο της ενημέρωσης, αφού παρέχει γνώμες, πληροφορίες, γνώσεις και ψυχαγωγία στους αποδέκτες. Με δεδομένο λοιπόν ότι οι ιστοσελίδες (sites) περιέχουν συνήθως κείμενα που παράγονται με ένα συνδυασμό μηχανικής, φυσικοχημικής και ηλεκτρονικής διαδικασίας και προορίζονται για διάδοση μέσω του διαδικτύου καθώς και το ότι κάθε ανάκληση του συγκεκριμένου υλικού από κάποιον χρήστη ουσιαστικά συνιστά «αντίτυπο» (θεωρία του εικονικού αντίτυπου), γίνεται σαφές ότι ένα σημαντικό τμήμα του υλικού που

διακινείται στο διαδίκτυο συνιστά τύπο (βλ. Γ. Καρέκωστα, Δίκαιο και Ιντερνετ, β' έκδ. 2003, σελ. 45). Τόσο ο Ν. 1178/1981, όπως ισχύει, όσο και το άρθρο 681Δ ΚΠολΔ δεν ρυθμίζουν την -εξ αποψεως ουσιαστικού και δικονομικού δικαίου αντιστοιχα- μεταχείριση των νέων μορφών ενημέρωσης που δημιουργήθηκαν λόγω των τεχνολογικών δυνατοτήτων του διαδικτύου. Η νομολογία χρησιμοποιεί επανειλημμένως τον όρο «ηλεκτρονικός τόπος» συνήθως κατ' αντιδιαστολή προς το γραπτό και κυρίως για να χαρακτηρίσει τα πιο σύγχρονα μέσα ενημέρωσης και ιδίως την τηλεόραση και το ραδιόφωνο. Ωστόσο, ευχερώς δύναται να συναχθεί ότι οι προαναφερόμενες περί τύπου διατάξεις μπορούν να εφαρμοστούν αναλογικά και επί προσβολών προσωπικότητας, οι οποίες συντελούνται στο διαδίκτυο μέσω ηλεκτρονικών ιστοσελίδων, δηλαδή με τη διαδικτυακή μορφή των ήδη υπαρχόντων μεσων ενημέρωσης, ήτοι των ιστοσελίδων των εφημερίδων, των περιοδικών, των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών, που λειτουργούν και προορίζονται ως μέσο διακίνησης πληροφοριών (Εφαθ 8962/2006 Ελλάδα 48,1518). Σε σχέση όμως με το ζήτημα εάν τα ιστολόγια του διαδικτύου, που είναι περισσότερο γνωστά με τον όρο της αγγλικής γλώσσας «blogs», συνιστούν έντυπα ή εκπαμπές υπαγόμενες στις ανωτέρω διατάξεις και έτσι, οι αγωνίες για αποκατάσταση της περιουσιακής ζημίας, για ικανοποίηση της ηθικής βλάβης και γενικώς παραχής έννομης προστασίας στα παραβληθέντα από το περιεχόμενο τους πρόσωπα υπάγονται από άποψη ουσιαστικού δικαίου στο πεδίο του Ν. 1178/1981 και εκδικάζονται από άποψη δικονομικού δικαίου κατό την ειδική διαδικασία που καθιερώνεται με το άρθρο 681Δ ΚΠολΔ, το ζήτημα εμφανίζεται πιο πολύπλοκο. Και τούτο διότι θα πρέπει πρωτίστως να διερευνηθεί εάν στην περίπτωση τους υπάρχει βάση αναλογίας των περί τύπου διατάξεων, εάν δηλαδή αυτά δύναται να συμπεριληφθούν στην κατηγορία των ηλεκτρονικών εντύπων, καθόσον εμφανίζονται να έχουν ουσιαστικές διαφορές από τις ιστοσελίδες που διατηρούν τα μέσα ενημέρωσης στο διαδίκτυο. Στα σημεία αυτά είναι σκόπιμο να γίνει αναφορά ότι για να λάβει χώρα αναλογική εφαρμογή των διατάξεων περί τύπου στο διαδικτυακά ημερολόγια θα πρέπει μεθοδολογικά να διαπιστωθεί η ύπαρξη κενού και μάλιστα ακούσιου, επιγενόμενου και εμφανούς στις σχετικές περί τύπου διατάξεις, προκειμένου στη συνέχεια να ερευνηθεί η δυνατότητα πλήρωσης αυτού με τη μέθοδο της αναλογίας. Στην περίπτωση του επιγενόμενου κενού υπάγονται οι περιπτώσεις εκείνες όπου η εμφάνιση της νομοθετικής ατέλειας οφείλεται στα γεγονότα ότι συνέπεια της τεχνικής εξέλιξης και της μεταβολής

ΚΑΡΩΤΗΝΤΕ
+ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑ

6. φύλλο της υπ' αριθμ. 3411/2017 αποφάσεως του Πολυμελούς

Πρωτοδικείου Αθηνών [Ειδική Διαδικασία άρθρου 681 Α΄ ΚΠολΔ]
των κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών, που είχαν αποτελέσει τη βάση ορισμένης νομοθετικής ρύθμισης, αναφώνησαν νέα ζητήματα που κατά την εγγενή στο νόμο τελεολογία πρέπει τώρα να βρουν και αυτά την αντίστοιχη ρύθμιση τους. Έτσι, υπάρχει εμφανές κενό όταν ο νόμος δεν περιέχει καμία ρύθμιση για μία κατηγορία σχέσεων, μολονότι αυτή θα έπρεπε βάσει της ενγενούς στο νόμο τελεολογίας να ρυθμίζεται ως αξιολογικά ομοιόμοια με ήδη ρυθμιζόμενες στο νόμο κατηγορίες σχέσεων. Στη νομοθετική στέλεια αυτής της μορφής την κανονιστική της ποιότητα ως κενού του νόμου είναι προφανές ότι την προσδίδει η αρχή της ίσης μεταχείρισης αξιολογικά ομοιόμοιων περιπτώσεων, οπότε και η μέθοδος πληρωσης των εμφανών κενών είναι η αναλογία. Στην αναζήτηση της βάσης της αναλογίας πρέπει να διαγνωσθεί η ομοιότητα των συγκεκριμένων δύο περιπτώσεων. Και είναι φυσικό βέβαιο ότι η αρρύθμιστη περίπτωση, που παρίστα τη νομοθετική στέλεια αναφορικά με την οποία ερωτάται αν ορισμένη υφιστάμενη ρύθμιση εμφανίζει κενό, δεν είναι βέβαιο ποτέ ακριβώς ομοια με την ήδη ρυθμιζόμενη στο νόμο περίπτωση. Σε ορισμένα σημεία θα εμφανίζει ομοιότητα προς αυτή, ως προς κάποια άλλα όμως είναι φυσικό να παραλλάσσει. Για να αναζητηθεί η ύπαρξη μιας βάσης αναλογίας μεταξύ της ρυθμιζόμενης και της αρρύθμιστης περίπτωσης θα πρέπει να καταδειχθεί η ύπαρξη ενός εμφανούς κενού, το οποίο συντρέχει όταν η ομοιότητα μεταξύ των συγκρινόμενων πραγματικών, που αποτελεί τη βάση της αναλογίας, είναι αξιολογικά ομοιόμοια. Ταύτα σημαίνει ότι η κατάσταση των συμφερόντων και στις δύο περιπτώσεις θα πρέπει να είναι τέτοια που να μπορεί από την σκοπιά της αρχής της ίσης μεταχείρισης να δικαιολογεί την κρίση ότι η νομοθετική αξιολόγηση, την οποία εκφράζει η υφιστάμενη ρύθμιση, όσον αφορά στην πρόσδοση ορισμένων έννομων συνεπειών στο ρυθμιζόμενο συγκεκριμένο περιστατικό, ήτοι η ratio legis, ευσταθεί και αναφορικά με την αρρύθμιστη περίπτωση, διάγνωση που θα χωρήσει με τη χρήση των ερμηνευτικών κριτηρίων, ιδίως δε της ρυθμιστικής πρόθεσης του ιστορικού νομοθέτη και των αντικειμενικών τελεολογικών κριτηρίων, την ανάγνωση δηλαδή στο σκοπό της διάταξης που ρυθμίζει το ένα πραγματικό και την προσεκτική υπό το φως του σκοπού αυτού στάθμιση των συμφερόντων στις δύο περιπτώσεις. Αν μεταξύ των συγκεκριμένων δύο πραγματικών δεν υφίσταται ομοιότητα με την ως άνω αξιολογική έννοια, τότε δεν υπάρχει κενό στο νόμο και η απάντηση που προσήκει στο αρρύθμιστο ζήτημα θα πρέπει να στηριχθεί στο επιχείρημα εξ αντιδιαστολής, που υπογορεύει τη μη μεταφορά των προβλεπόμενων για το ρυθμιζόμενο

πραγματικό έννομων συνεπειών στο αρρύθμιστο (βλ. Π. Παπανικολάου, Μεθοδολογία του Ιδιωτικού Δικαίου και Ερμηνεία των Δικαιοπραξιών, έκδ. 2000, σελ. 240 επ.). **III.** Ενόψει των ανωτέρω λεκτέα είναι τα ακόλουθα: Το ιστολόγιο (blogs) είναι διαδικτυακό ημερολόγιο που περιλαμβάνουν υπερζεύξεις (hyperlinks) και καταχωρήσεις απόψεων. Οι καταχωρήσεις σε ένα διαδικτυακό ημερολόγιο εμφανίζονται κατά χρονολογική σειρά, με τις πιο πρόσφατες προσθήκες να παρουσιάζονται πρώτες. Τα διαδικτυακά ημερολόγια έχουν ως «βασική μονάδα» τους τις καταχωρήσεις και όχι τις εκάστατε «σελίδες» (pages), όπως συμβαίνει με τους «παραδοσιακούς» ιστότοπους (websites). Ο κάτοχος - διαχειριστής του διαδικτυακού ημερολογίου (blogger), ο οποίος λόγω του εξειδικευμένου λογισμικού τους δεν είναι ανάγκη να διαθέτει ιδιαίτερο τεχνικό υπόβαθρο για να το ενημερώνει ή να το διατηρεί, καταγράφει, ανακοινώνει και καταθέτει τις απόψεις του για διάφορα ζητήματα που τον απασχολούν και που αυτός επιλέγει, ενώ τα ιστολόγια είναι δυνατό να συνδέονται με άλλους ιστότοπους, ιστοσελίδες και άλλα blogs και πολλά επιτρέπουν στους αναγνώστες τους, ανταποκρινόμενοι στα ερεθίσματα που λαμβάνουν από την ανανέωση των απόψεων του κατόχου - διαχειριστή του ιστολογίου, να απαντήσουν στις απόψεις του γράφοντος, ανακοινώνοντας στο ίδιο ιστολόγιο τα δικά τους σχόλια, τα οποία είναι επίσης αναγνώσιμα καθώς και να σχολιάσουν την αρχική θέση του κατόχου - διαχειριστή. Έτσι, με αυτόν τον τρόπο ενισχύονται οι συζητήσεις και ανταλλαγές απόψεων μεταξύ του κατόχου και των αναγνωστών. Τα ιστολόγια τα συντηρούν οι χρήστες τους, οι οποίοι αποκαλούνται bloggers, και σε αυτά μπορεί να παρουσιάζουν την προσωπική τους εμπειρία και άποψη για γεγονότα που τους απασχολούν, ως μέλη ενός κοινωνικού συνόλου, να μοιράζονται τεχνολογία σχετικά με διάφορα θέματα και να συμμετέχουν ή να εκκινούν συζητήσεις για πολυποικίλο θέματα (κοινωνικά, πολιτικά, αθλητικά, καλλιτεχνικά, επαγγελματικά, ταξιδιωτικά κ.λπ.). Στη συνείδηση των χρηστών του διαδικτύου τα ιστολόγια έχουν τη θέση του μέσου, όπου η ελευθερία της έκφρασης εφαρμόζεται στην απόλυτη μορφή της (βλ. και Σπ. Τάσση, Διαδίκτυο και ελευθερία έκφρασης - Το πρόβλημα των blogs, ΔιΜΕΕ 2006,516). Επομένως, το ιστολόγιο είναι διαδραστικό μέσο και στο σημείο αυτό διαφέρει από τις ιστοσελίδες που διατηρούν τα μέσα ενημέρωσης στο διαδίκτυο, διότι η διαμόρφωση του περιεχομένου του δεν αποφασίζεται μόνο από τον κύριο και τους δημοσιογράφους του μέσου ενημέρωσης, αλλά από όλους τους χρήστες του διαδικτύου, οι οποίοι είναι αναγνώστες του

ΠΡΟΣΟΧΗ
Ι ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ

Φύλλο της υπ' αριθμ. 3411/2017 αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών [Ειδική Διαδικασία άρθρου 681 Δ' ΚΠολΔ]

στολόγιου. Ο κάτοχος - διαχειριστής κατά κανόνα δεν έχει τη δυνατότητα να επιλέγει τους αναγνώστες του ιστολογίου του ούτε και να αποφασίζει εάν και ποιοι από αυτούς επιτρέπεται να ανακοινώνουν τα δικά τους σχόλια σε αυτό, δεδομένου ότι η δυνατότητα αυτή εξαρτάται από το εκάστοτε λογισμικό που χρησιμοποιείται για το κάθε ιστολόγιο και έτσι η επέμβαση του είναι συνήθως κατασταλτική. Εξάλλου, το ενδεχόμενο ο κάτοχος - διαχειριστής να προβοίσει σε «προληπτική» επιλογή των χρηστών που θα προβούν σε καταχωρήσεις στο blog του καθώς και του περιεχομένου των σχολίων τους, θα οδηγούσε σε μια μορφή λογοκρισίας, θα αναιρούσε την ανωτέρω αναφερθείσα κεντρική ουσία των ιστολογίων ως χώρων ελεύθερης ανάπτυξης και ανταλλαγής ιδεών και θα τα καθιστούσε χώρους ελεγχόμενους αποκλειστικά από τον κάτοχο - διαχειριστή τους χωρίς τη δυνατότητα της διαδοαστικής ανάπτυξης, που ενέχει η λειτουργία τους. Ωστόσο, ακόμα και στην περίπτωση που με τη χρήση στοιχείων πρόσβασης ο κάτοχος - διαχειριστής του blog δύναται να επιλέξει ποιοι από τους αναγνώστες επιτρέπεται να ανακοινώσουν τα δικά τους σχόλια στο ιστολόγιο του, δεν είναι πάντα σε θέση να ελέγξει το αληθές ή όχι των χρησιμοποιούμενων από τον εκάστοτε αναγνώστη προσωπικών του δεδομένων, αφού είναι πολύ πιθανό ο αναγνώστης, ασκώντας ουσιαστικά το δικαίωμα της ανωνυμίας του, να μην χρησιμοποιεί το πραγματικό του όνομα, αλλά ένα ψευδώνυμο, με αποτέλεσμα η αποκάλυψη της πραγματικής ταυτότητας αυτού να καθίσταται δυσχερέστατη και δυνατή μόνο υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Στην κατηγορία των εμπονομαζόμενων υπηρεσιών web 2.0 (ή social 2.0) μαζί με τα blogs, το Myspace, το Facebook ανήκει και το Twitter (Τουίτερ), που δίνει τη δυνατότητα σε ανθρώπους από διαφορετικά σημεία του κόσμου να έρθουν σε επαφή, να γνωριστούν και να επικοινωνήσουν μέσω του Internet. Ειδικότερα το Twitter είναι ένας ιστοχώρος κοινωνικής δικτύωσης, που επιτρέπει στους χρήστες του να στέλνουν και να διαβάζουν σύντομα μηνύματα (μέχρι 140 χαρακτήρες), τα οποία ονομάζονται τουίτς (tweets). Τα μηνύματα μπορούν να αναγνωστούν και από μη συνδεδεμένους χρήστες, αλλά μόνο οι συνδεδεμένοι μπορούν να δημοσιεύσουν κείμενα. Στο Twitter δε συναντάει κανείς φίλους, αλλά ακόλουθους, ή αλλιώς followers. Δεν είναι απαραίτητο για δύο χρήστες να ακολουθεί ο ένας τον άλλον. Κάθε χρήστης ακολουθεί όποιους θέλει και ακολουθείται από οποιονδήποτε. Η όλη διαδικασία μιιάζει πολύ με την επικοινωνία μέσω instant messenger ή καλύτερα την αποστολή SMS μηνυμάτων μέσω κινητού τηλεφώνου λόγω του περιορισμού στο μέγεθος των μηνυμάτων με μία όμως πολύ σημαντική

διαφορά ότι τα μηνύματα δεν πηγαίνουν σε έναν μόνο παραλήπτη αλλά σε πολλούς. Συνεπώς, εναντίον των ανωτέρω, ο σκοπός της δημιουργίας και ο προορισμός της λειτουργίας των blogs και ιδίως μάλιστα όσων δεν έχουν ειδησεογραφικό περιεχόμενο αλλά και του twitter δεν είναι η διάδοση πληροφοριών με σκοπό τη μαζική ενημέρωση, στοιχείο απαραίτητο για το χαρακτηρισμό ενός εντύπου (ντυπού ή ηλεκτρονικού) ως τυπού, αλλά η ανταλλαγή απόψεων, ιδεών, σκέψεων και αναλύσεων, μέσω ενός μηχανισμού δυναμικής επικοινωνίας και με τη χρήση ενός μέσου, που λόγω της φύσεως του έχει μεν πράγματι ως άμεσο και αναγκαίο επακόλουθο να καθίσταται το περιεχόμενο των κειμένων του προσβάσιμο σε απεριόριστο αριθμό ατόμων, δίχως όμως αυτό να αποτελεί τον αυτοσκοπό του διαχειριστή και κατόχου του καθώς και των αναγνωστών του. Επομένως, σύμφωνα με το γράμμα των προαναφερόμενων περί τύπου διατάξεων και τη βούληση του ιστορικού νομοθέτη, κριτήριο για την εφαρμογή των περί τύπου διατάξεων και στο κείμενο ή τα μηνύματα, που αναρτώνται και δημοσιεύονται στα διαδικτυακά ημερολόγια ή στο twitter δεν είναι μόνο το αντικείμενο γεγονός ότι το κείμενο αυτό έχει παραχθεί με μηχανική ή φυσικοχημική ή ηλεκτρονική διαδικασία, κατάλληλη για την παραγωγή σημαντικού αριθμού αντιτύπων, αλλά θα πρέπει παράλληλα και η κατά προορισμό χρήση του να είναι η διάδοση γεγονότος, που κατά κανόνα δεν συντρέχει στα διαδικτυακά ημερολόγια. Συνεπώς, οι συγκρινόμενες περιπτώσεις ομοιάζουν πράγματι εν προκειμένω, καθόσον και στο διαδικτυακό ημερολόγιο ή στο twitter τα κείμενα ή τα μηνύματα, που καταχωράονται είναι υπό συνθήκες προσिता σε απεριόριστο αριθμό ατόμων, πλην όμως αξιολογικά σπουδαιότερη και νομικά κρισιμότερη είναι στην προκειμένη περίπτωση η υφιστάμενη μεταξύ αυτών διαφορά ως προς το γεγονός ότι στις μεν περί του τύπου διατάξεις απαιτείται σκοπός και προορισμός του κειμένου προς διάδοση και μαζική ενημέρωση, προϋπόθεση που, όπως προαναφέρθηκε, απουσιάζει από τη δημιουργία και τη λειτουργία των ιστολογίων. **IV.** Επιπλέον επιχείρημα περί του ότι μεταξύ των συγκρινόμενων περιπτώσεων υπάρχουν ουσιώδεις διαφορές, που δεν επιτρέπουν την αναλογική εφαρμογή του υφιστάμενου δικαίου, αντίκειται και από το γράμμα, το πνεύμα και το σκοπό του μοναδικού άρθρου του Ν.1178/1981, σύμφωνα με τα οποία προβλέπεται αντικειμενική ευθύνη του ιδιοκτήτη κάθε εντύπου για αποζημίωση του τρίτου ζημιωθέντος, σε περίπτωση που η υπαιτιότητα συντρέχει στο πρόσωπο του συντάκτη του δημοσιεύματος (ή αν πρόκειται για τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς, του

ΕΣΦΘΗΚΕ
ΕΣΥΧΜΟΙΩ

Β. φύλλο της υπ' αριθμ. 3411/2017 αποφάσεως του Πολυμελούς

Πρωτοδικείου Αθηνών [Ειδική Διαδικασία άρθρου 681 Δ' ΚΠολΔ]
παραγωγού, του δημοσιογραφικού υπεύθυνου ή του δημοσιογράφου - συντονιστή), εφόσον αυτός είναι γνωστός, ή αν ο συντάκτης είναι άγνωστος, στον εκδότη ή το διευθυντή συντάξεως του εντύπου (ή αν πρόκειται για τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς, στον εκπρόσωπο της αδειούχου εταιρίας ή στον υπεύθυνο προγράμματος ή ειδήσεων). Υπό ανάλογες δε προϋποθέσεις όμοια αντικειμενική ευθύνη φέρει ο εκδότης ή ο διευθυντής συντάξεως του εντύπου (ή αν πρόκειται για τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς, ο εκπρόσωπος της αδειούχου εταιρίας ή ο υπεύθυνος προγράμματος ή ειδήσεων), μόνο όμως εφόσον ο ιδιοκτήτης είναι άγνωστος. Η προαναφερόμενη αστική αντικειμενική ευθύνη αφορά αρχικά τον ιδιοκτήτη του εντύπου, εφόσον αυτός είναι γνωστός, πάντα όμως υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει πταίσμα του συντάκτη (ή αν πρόκειται για τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς, του παραγωγού, του δημοσιογραφικού υπεύθυνου ή του δημοσιογράφου - συντονιστή) ή, αν είναι άγνωστος, του εκδότη ή του διευθυντή συντάξεως και δεν αφορά το συντάκτη του επιλήψιμου δημοσιεύματος ή τον εκδότη ή διευθυντή συντάξεως. Είναι δε προφανές ότι ο δικαιολογητικός λόγος της θέσπισης της αντικειμενικής ευθύνης του ιδιοκτήτη του εντύπου έχει προβλεφθεί λόγω του γεγονότος ότι τα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης παρουσιάζουν επιχειρηματική διάρθρωση. Ο ιδιοκτήτης υπέχει ευθύνη για τα δημοσιεύματα και τις δραστηριότητες των προσώπων που απασχολεί εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προσήσεως και κυρίως τα στοιχεία της «εξέρτησης» που απαιτεί την ένταξη του προστηθέντος στο πεδίο δράσης του προσήσαντος, δεδομένου ότι ο ιδιοκτήτης ως προσήσας αποκομίζει τα οφέλη από τη δραστηριότητα του προστηθέντος και από αυτή καθίσταται εφικτή η επέκταση του κύκλου δραστηριότητας και επιρροής του, η διεύρυνση των εργασιών του και η συνακόλουθη αποκομιδή κερδών, με αποτέλεσμα η ευθύνη του για τους κινδύνους από το πλέγμα αυτών των δραστηριοτήτων να εμφανίζεται αυτονόητη. Η ιδιαιτερότητα του νόμου περί αστικής ευθύνης του τύπου συνίσταται όχι απλώς στη διασαφήνιση της αστικής ευθύνης του ιδιοκτήτη, αλλά στο ότι το πρόσωπο του προστηθέντος ορίζεται κατά τρόπο εναλλακτικό. Εάν ο συντάκτης είναι γνωστός (διότι το δημοσίευμα φέρει την υπογραφή του) θεωρείται και προστηθείς του φέροντος την ευθύνη ιδιοκτήτη. Σε περίπτωση όμως που είναι άγνωστος, ορίζοντας ο νόμος ότι κατά τα άρθρα 914 επ. ΑΚ υπαιτιότητα πρέπει να υπάρχει στο πρόσωπο του εκδότη ή του διευθυντή, θεωρεί αυτούς προστηθέντες του ιδιοκτήτη του εντύπου. Η ευθύνη του ιδιοκτήτη και φορέα της επιχείρησης, ανεξάρτητα από τη

συμμετοχή του ή όχι στις δραστηριότητες της είναι σύμφωνη προς την αρχή της «επιχειρηματικής ευθύνης». Η σύγχρονη τάση δημιουργίας δημοσιογραφικών οργανισμών και η συγκέντρωση των κάθε είδους δραστηριοτήτων του τύπου στα χέρια περιορισμένου αριθμού προσώπων δικαιολογεί την αντιμετώπιση των δημοσιογραφικών επιχειρήσεων κατά τρόπο ανάλογο προς τις μεγάλες οικονομικές μονάδες. Ο εκδότης νομιμοποιείται παθητικά για τις πράξεις τρίτων προσώπων, εφόσον υπάρχει σχέση «εξάρτησης» (υπό την έννοια του άρθρου 922 ΑΚ), συνεπεία της οποίας ευθύνεται για την επιλογή, τον έλεγχο και την καθοδήγηση τους κατά την άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας, είτε συνδέονται με σύμβαση εργασίας είτε όχι, οπότε προστηθέντες μπορούν να θεωρηθούν και οι «ελεύθεροι» δημοσιογράφοι ή συντάκτες, είτε εργάζονται επί παραγγελία με ελεύθερη συνεργασία, είτε λαμβάνουν εντολές. Η ευθύνη του διευθυντή προκύπτει από την ιδιότητα του ως οργάνου του νομικού προσώπου, επικρατούμενου με την ευθύνη επιλογής, κατεύθυνσης, ελέγχου και εποπτείας του περιεχομένου του εντύπου, με ευρεία εξουσία λήψεως αποφάσεων, που τον καθιστούν υπεύθυνα όχι για την επιλογή των προσώπων αλλά για την επιλογή των κειμένων (βλ. Καράκωστα, Το δίκαιο των ΜΜΕ, έκδ. 2003, σελ. 287 και 288). Οι ως άνω όμως δικαιολογητικοί λόγοι, που αδήγησαν στη θέσπιση των προαναφερόμενων διατάξεων, δεν συντρέχουν στην περίπτωση των ιστολογίων, τα οποία δεν παρουσιάζουν την επιχειρηματική διάρθρωση ενός παραδοσιακού εντύπου, ούτε έχουν ιεραρχική δομή οργάνωσης, ώστε να εμπήτουν στις ρυθμίσεις του. Και τούτο διότι υπάρχει δυσχέρεια ως προς την ταύτιση των προσώπων που συμμετέχουν στη λειτουργία του ιστολογίου, είτε πρόκειται για τον κάτοχο και τα διαχειριστή αυτού, είτε για τους αναγνώστες - χρήστες του, που συμμετέχουν αναγράφοντας σχόλια και απόψεις σε αυτό, με τα πρόσωπα του ιδιοκτήτη, εκδότη, διευθυντή σύνταξης και συντάκτη κατά την έννοια του άρθρου μόνου του Ν. 1178/1981 ή τα πρόσωπα που κατά τα ανωτέρω αντιστοιχούν σε αυτούς, όταν πρόκειται για τηλεοπτικούς ή ραδιοφωνικούς σταθμούς. Επίσης θα οδηγούμασταν σε ένα κοινωνικά αφόρητα αποτέλεσμα να εφαρμοστεί ο νόμος περί τύπου σε έναν απλό πολίτη, που είτε ως διαχειριστής και κάτοχος του ιστολογίου, είτε ως χρήστης εξέφρασε την άποψη του σε αυτό και μάλιστα δίχως να αποσκοπεί στη διάδοσή της και ο οποίος -κατά κανόνα- δεν θα έχει την οικονομική δυνατότητα να ανταποκριθεί στην καταβολή ποσών αποζημιώσεως και χρηματικής ικανοποιήσεως και επιπρόσθετα δεν θα βρίσκεται υπό την αιγίδα άλλου,

ΕΣΦΘΗΚΕ
ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ

9 φύλλο της υπ' αριθμ. 3411/2017 απόφασης του Πολυμελούς

Πρωτοδικείου Αθηνών [Ειδική Διαδικασία άρθρου 681 Δ' ΚΠολΔ]

οικονομικά ισχυρότερου και αντικειμενικά ευθυνόμενου ως προς την κάλυψη των ως άνω ποσών για λογαριασμό του. Περαιτέρω, ακόμα και στην περίπτωση, που είτε ο τυχόν επώνυμος κάτοχος ή διαχειριστής του ιστολογίου, ο οποίος πιθανότατα θα είναι ένας απλός πολίτης που ουδεμία σχέση έχει με τη δημοσιογραφία, είτε πολύ περισσότερο ο επώνυμος συντάξας το επίμαχο σχόλιο ή άποψη πολίτης εναχθούν σύμφωνα με τις διατάξεις περί τύπου, είναι μάλλον αδύνατο να τύχουν της προστασίας που τυγχάνουν οι φορείς του τύπου και των μέσων μαζικής ενημέρωσης σε αντίστοιχες περιπτώσεις, επικαλούμενοι την ένσταση δικαιολογημένου ενδιαφέροντος υπό την έννοια της εκ μέρους τους εκπλήρωσης της κοινωνικής αποστολής του τύπου, αφού είναι ιδιαίτερος δυσχερές να αναγνωρισθεί σε έναν απλό πολίτη, όπως είναι ο κάτοχος και διαχειριστής του ιστολογίου και πολύ περισσότερο ο επισκέπτης αυτού, ότι αυτός κατά τη σύνταξη της άποψης, του σχολίου και της επίμαχης κρίσης του επιτελούσε το κοινωνικό έργο και την αποστολή του τύπου, που είναι η ενημέρωση της κοινής γνώμης, αποστολή που είναι δύσκολο να γίνει αποδεκτό ότι επιτελεί ένα άτομο που ούτε την ιδιότητα του δημοσιογράφου έχει, αλλά που ούτε καν απασχολείται με αυτή, έστω και ερασιτεχνικά. Επομένως, η παραδοχή ότι υφίσταται βάση αναλογικής εφαρμογής των ως άνω περί τύπου διατάξεων και στα ιστολόγια δεν θα ανταποκρινόταν στην αρχή της εξισωτικής δικαιοσύνης και η λύση αυτή δεν θα εμφανιζόταν δίκαιη, αφού σταθμίζοντας τα δικαιολογημένα συμφέροντα των αντιμαχόμενων μερών, παρ' όλο που η άρνηση κατανομή των συνδεόμενων με την εκάστοτε διαφορά βαρών και πλεονεκτημάτων. Εξάλλου, ο θινόμενος από κείμενο αναρτημένο σε ιστολόγιο δεν στερείται εννόμου προστασίας, αφού δύναται να προστατευθεί έναντι του υποτίμου με τις κοινές διατάξεις (άρθρα 57, 59, 914 και 932 ΑΚ), επιτυγχάνοντας ουσιαστικό παρόμοιο αποτέλεσμα, δοθέντος ότι η μη εφαρμογή των ανωτέρω ουσιαστικού και δικονομικού δικαίου διατάξεων περί του τύπου δεν συνεπάγεται και τη μη επιβολή κυρώσεων στον προσβαλέα, ο οποίος φέρει ακέραιο την ευθύνη για την πρόκληση ζημίας ή την προσβολή της προσωπικότητας τρίτου, ακόμα και αν αυτή έλαβε χώρα μέσω του διαδικτύου και όλων των «ευχερειών» που παρέχει σήμερα η τεχνολογία. Ενόψει των ανωτέρω, κρίνεται ότι στην προκειμένη περίπτωση της δικαστικής διάγνωσης της φερόμενης προσβολής της προσωπικότητας του ενάγοντος από τον εναγόμενο μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας «Twitter», δεν υφίσταται βάση αναλογικής εφαρμογής της υφιστάμενης νομοθεσίας σχετικά με τον τύπο, αλλά θα πρέπει να εφαρμοστούν οι κοινές διατάξεις (ΠΠρΑθ 355/2016

προσκαμιζόμενη, ΠΠρΘεσσαλ 22228/2011 ΔιΜΕΕ2011/379, ΠΠρΑθ 359/2015
προσκαμιζόμενη, ΠΠρΘεσ 25552/2010 Δημοσίευση ΤΝΠ Νόμος, ΠΠρΠειρ
4980/2009 ΔιΜΕΕ 2010/101). Επομένως κατά την άποψη της μειωηφίας
υπό κρίση αγωγή κατά το μέρος, που αφορά την προσβολή μέσω της
διαδικτυακής πλατφόρμας «Twitter» έπρεπε να παραπευφθεί σε άλλη
συνεδρίαση του Δικαστηρίου τούτου προκειμένου να δικαστεί κατά την
προσθήκουσα τακτική διαδικασία. Περαιτέρω απορριπτός, ως νόμος αβάσιμος,
κρίνεται ο ισχυρισμός του ενανωμένου, περί απαροδέκτου της κρινόμενης
αγωγής, άλλως περί ελλείψεως της παθητικής του νομιμοποίησης και πιο
επικουρικά, περί ανωρμοδιότητας του παραντος Δικαστηρίου, προς εκδίκαση
της αγωγής, λόγω της ιδιότητάς του, ως βουλευτή, καθόσον η «αρχή του
ανευθύνου», που προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 61 παρ.1 του
Συντάγματος για τους βουλευτές και η ειδική διαδικασία που ορίζεται από τη
δεύτερη παράγραφο του ίδιου άρθρου, για την περίπτωση ποινικής ή και
αστικής ευθύνης τους, αφορούν σε υποθέσεις, σχετιζόμενες με γνώμη ή ψήφο
που έδωσαν κατά την άσκηση των βουλευτικών καθηκόντων τους, δηλαδή
κατ' αρχήν στην Βουλή και τις Επιτροπές της, όχι, δε, και σε εκδηλώσεις που
είναι άσχετες με την άσκηση των βουλευτικών τους καθηκόντων, όπως επί
παραδείγματι η έκφραση γνώμης στον τύπο, που εκφεύγει του
κοινοβουλευτικού τους ερνού (ΠΠρΑθ 1767/2015, ΤΝΠ Νόμος, ΠΠΑθ
2284/2014, δημ. Νόμος, ΠΠρΑθ 2644/2013 ΔιΜΕΕ 2013.366, , βλ. και Αθ.
Ράικο, Συνταγματικό Δίκαιο, τεύχος Β', έκδοση 1990, σ. 41, Π. Παρασό,
Σύνταγμα και Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, 2η έκδοση,
2001, άρθρο 61, σ. 248-249, Κ. Μαυριά, Συνταγματικό Δίκαιο, τ. Ι, έκδοση
2000, σ. 597-598, Δ. Τσάτσο, Συνταγματικό Δίκαιο, τ. Β', έκδοση 1993, σ.
256). Περαιτέρω, η αγωγή, τυγχάνει αρκούντως ορισμένη, διότι περιέχει όλα
τα απαιτούμενα, κατά τις διατάξεις των άρθρων 118 αρ. 4 και 216 παρ. 1
ΚΠολΔ, στοιχεία για τη νομική θεμελίωση και τη δικαστική εκτίμησή της,
χωρίς να απαιτείται να εκτίθεται η έκταση της βλάβης που υπέστη ο παθών, η
βαρύτητα του πταίσματος του υπαίτιου, καθώς και οι συμπαρομαρτούσες
συνθήκες, δηλαδή η περιουσιακή κατάσταση των διαδίκων, η κοινωνική τους
θέση, οι προσωπικές τους σχέσεις κ.λπ., διότι τα εν λόγω στοιχεία δεν
συνιστούν ίδιο και αυτατελή στοιχεία της ανωνής, με την οποία επιδιώκεται η
επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης, λόγω ηθικής βλάβης, ώστε η παράθεσή
τους να καθίσταται αναγκαία για την πληρότητά της, αλλά αποτελούν είτε
ιδιότητες των στοιχείων που συνθέτουν την ιστορική βάση της αγωγής (έκταση

ΚΟΡΙΘΩΝΕ
ΕΣΤΙΝΑΤΡΑ

10 φύλλο της υπ' αριθμ. 3411/2017 αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών [Ειδική Διαδικασία άρθρου 681 Δ' ΚΠολΔ] βλάβης, βαρύτητα πτώσεως), είτε περιστατικό (συμπαρομερτούσες συνθήκες), τα οποία δύνανται να προκύψουν από τις αποδείξεις και λαμβάνονται υπ' όψιν από το Δικαστήριο για να καθορισθεί το ύψος της τυχόν επιδικαστέου, εύλογης χρηματικής ικανοποίησης του παθόντος (ΑΠ 1445/2003 Ελλάδα 2005.822). Απαράδεκτο, ωστόσο, λόγω αμοιρίας και εντεύθεν απορριπτό τυχάνει το σωρευόμενο αίτημα περί παραλείψεως κάθε μελλοντικής προσβολής της προσωπικότητας του ενόγοντος, διότι απαραίτητη προϋπόθεση για την αξίωση παραλείψεως προσβολής της προσωπικότητας στο μέλλον είναι η επίκληση στην αγωγή περιστατικών, από τα οποία να προκύπτει η ύπαρξη βάσιμης απειλής και πραγματικού κινδύνου επικείμενης προσβολής της προσωπικότητας του προσβληθέντος, περιστατικά τα οποία δεν επικαλείται ο ενάγων στη συγκεκριμένη περίπτωση [Εφθεσ 77/2007, ΕπισκΕΔ 2007.504, Εφθεσ2645/2002, Αρμ 2004.860, ΕφΛαρ 431/2000, Ελλάδα 2001.502, ΕφΑθ 3346/1996, Ελλάδα 1998.667, ΠΠρΑθ 3284/2013, ΔιΜΕΕ 2013.356 βλ. και Γεωργιάδη/Σταθόπουλου (-Καρακατσάνη), Αστικός Κώδικς, τ. Ι, Γενικές Αρχές, άρθρο 57, αριθ. 17, σ. 104, Α. Βαθρακοκαίλη, ό.π, σ. 124 επ.]. Συνεκόλουθα, δε, θα πρέπει να απορριφθεί και το παρεπόμενο αίτημα περί απειλής σε βάρος του εναγομένου χρηματικής ποινής, ποσού ύψους 5.900 ευρώ, ως μέσον έμμεσης, ανασπληρωματικής εκτελέσεως της εκδοθησομένης αποφάσεως, δεδομένης και της κατά τα ως άνω απορρίψεως του κυρίου αγωγικού αιτήματος, στο οποίο προσήκει, ήτοι εκείνου με το οποίο εδιώκετο η παράλειψη της προσβολής της προσωπικότητας του ενόγοντος στο μέλλον. Περαιτέρω, η αγωγή είναι νόμιμη, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στην υπό στο χείρ Ι ως άνω νεμική σκέψη της παρούσας, στηριζόμενη στις διαταξεις των άρθρων 57, 59, 299, 330, 340, 346, 914, 932 ΑΚ, 363-362, 361ΠΚ, 951 και 1047 παρ. 1 ΚΠολΔ, 907, 908 παρ. 1 παρ. δ', 176 και 191 παρ. 2 ΚΠολΔ, εκτός από το αίτημα άρσεως της προσβολής της προσωπικότητας του ενόγοντος, τα οποία πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμα, καθώς δεν συντρέχουν εν προκειμένω οι προϋποθέσεις εφαρμογής του εδαφίου α' του άρθρου 57 ΑΚ, δοθέντος ότι η προσβολή της οποίας την άρση ζητεί ο ενάγων, όπως αυτή περιγράφεται στην κρινόμενη αγωγή, δεν ευρίσκεται σε ενέργεια, αλλά έχει ήδη λήξει [ΕφΛαρ 431/2000, ό.π., ΠΠρΑθ 1767/2015 δημ, Ναιος, ΠΠρΑθ 3284/2013, ό.π., ΠΠρΑθ 2644/2013, ΔιΜΕΕ 2013.366, βλ. και Γεωργιάδη/Σταθόπουλου (-Καρακατσάνη), Αστικός Κώδικς, τ. Ι, Γενικές Αρχές, άρθρο 57, αριθ. 16, σ. 103 επ., Α. Βαθρακοκαίλη, ό.π, σ. 127]. Πρέπει, επομένως, η αγωγή, καθ' ο μέρος κρίθηκε ορισμένη και νόμιμη, να εξετασθεί

περαιτέρω και ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα, δεδομένου ότι για το καταψηφιστικό και αποτιμητό σε χρήμα αντικείμενό της, έχει καταβληθεί το προσήκον τέλος δικαστικού ενσήμου, με τις νόμιμες υπέρ τρίτων προσαυξήσεις (βλ. το υπ' αριθμ. 14041099, σειράς VI, τύπου Β', διπλότυπο εισπράξεως της ΓΓ' Δ.Ο.Υ. Αθηνών).

Ο εναγόμενος, με τις προτάσεις του, αρνείται αιτιολογημένα την αγωγή, ισχυριζόμενος ότι ουδέποτε αναφέρθηκε στον ενάγοντα με δυσφημιστικούς ή εξυβριστικούς για το πρόσωπό του χαρακτηρισμούς, τόσο κατά την επίμαχη ως άνω τηλεοπτική εκπομπή, όσο και μέσω του προσωπικού λογαριασμού, που αυτός διατηρεί, στον ιστοχώρο «Twitter». Περαιτέρω, ο εναγόμενος, ισχυρίζεται ότι ο ενάγων καταχρηστικώς ασκεί την ένδικη αγωγή του, διότι οι φερόμενοι ως συκοφαντικοί και εξυβριστικοί ισχυρισμοί, που του αποδίδονται, δεν σφοδρούσαν στο πρόσωπο του εναγοντος, τον οποίο δεν κατανόησε. Ο εν λόγω, όμως, ισχυρισμός, καθόσον κατάγεται στην προκείμενη δίκη ως ένσταση καταχρηστικής ασκήσεως δικαιώματος, τυγχάνει νόμω αβάσιμος και ως τέτοιος απορριπτέος, διότι τα ιστορούμενα συναφώς περιστατικά και αληθή υποτιθέμενα, δεν καθιστούν καταχρηστική την άσκηση του αγωγικού δικαιώματος και δε δύνανται να θεμελιώσουν την εκ του άρθρου 281 ΑΚ ένσταση, αλλά αποτελούν άρνηση του εναγομένου, ως προς την ύπαρξη των ασκηθεισών και νυν καταγομένων υπό δικαστική διάγνωση αγωνικών αξιώσεων του ενάγοντος. Τέλος, ο εναγόμενος ισχυρίζεται επικουρικά ότι προέβη καλαπίστως στην επίμαχη συμπεριφορά του, που αφορούσε σε εξώχως πολιτικό θέμα, με την πεποίθηση ότι οσα δήλωσε απηχούσαν την αλήθεια και κατ' ενάσκηση του δικαιολογημένου ενδιαφέροντός του, για την ενημέρωση των Ελλήνων πολιτών, στο πλαίσιο του δικαιώματος της ελευθερίας της εκφράσεώς του, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2, 14 παρ. 1 του Συντάγματος και 10 παρ. 1 της Ε.Σ.Δ.Α. Ο προκείμενος ισχυρισμός, ο οποίος προβάλλεται επικουρικά είναι νόμιμος και συνιστά καταλυτική της ένδικης αγωνής ένσταση, κατατείνουσα στην άρση του παρονόμου της παραβολής της προσωπικότητας του ενάγοντος, κατά τη διάταξη του άρθρου 367 παρ. 2 περ. γ' ΠΚ, που εφαρμόζεται αναλογικά και στο χώρο του ιδιωτικού δικαίου, όπως αυτός οριοθετείται από τις διατάξεις των άρθρων 57-59 και 914 επ. ΑΚ και πρέπει περαιτέρω να ερευνηθεί και ως προς την ουσία. Ο ενάγων, ισχυρίζεται καθ' υποφρασάν με την αγωγή του ότι οι επίμαχες εκφράσεις περιέχουν τα συστατικά στοιχεία του αδικήματος της συκοφαντικής δυσφήμισης (άρθρο 363 ΠΚ) και ως εκ τούτου δεν

ΧΡΗΣΙΜΑ
ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

1). φύλλο της υπ' αριθμ. 3411/2017 αποφάσεως του Πολυμελούς

Πρωτοδικείου Αθηνών [Ειδική Διαδικασία άρθρου 681 Δ' ΚΠολΔ]

εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 367 παρ. 1 ΠΚ, ο οποίος είναι νόμιμος, στηριζόμενος στη διάταξη του άρθρου 367 παρ. 2 ΠΚ και συνιστά αντένσταση, κατά της πιο πάνω ένστασης από την παρ. 1 του ίδιου άρθρου, και πρέπει να εξεταστεί και ως προς την ουσία της.

Από την εκτίμηση της ενόρκης κατάθεσης του μάρτυρα αποδείξεως, Αθανάσιου-Παναγιώτη Φουσκίδη και την ανωμοτί καταθεση του ενανόμενου, που εξετάσθηκαν νομίμως στο ακρατήριο του Δικαστηρίου τούτου και περιέχονται στα ταυτάριθμα με την παρούσα απόφαση πρακτικά δημοσίας συνεδριάσεώς του, από όλα ανεξαιρέτως τα έγγραφα, που οι διάδικοι νομίμως επικαλούνται και προσκομίζουν, τα α οποία λαμβάνονται υπ' όψιν είτε προς άμεση απόδειξη, είτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων (άρθρα 591 παρ. 1 εδ. α' και 336 παρ. 3 ΚΠολΔ), μεταξύ των οποίων και ο προσκομισθείς μετ' επικλήσεως από τον ενάγοντα υλικός φορέας εγγραφής εικόνας και ήχου (DVD) του αποσπάσματος, της επίμαχης τηλεοπτικής εκπομπής, ο οποίος συναδεδεύεται από έγγραφο κείμενο, το οποίο περιέχει το αποτυπωθέν στο εν λόγω DVD κρίσιμο απόσπασμα της τηλεοπτικής εκπομπής και βεβαιώνεται σε αυτό (έγγραφο) αρμοδίως από την πληρεξούσια δικηγόρου του ενάνοντος η ακρίβεια της μεταφοράς του (πρβλ. άρθρο 444 παρ. 1 περ. γ' και 2 ΚΠολΔ, σε συνδυασμό με άρθρα 454 του ίδιου Κώδικα και 36 παρ. 2 του Ν. 4194/2013), καθώς και από τα διδάγματα της κοινής πείρας και της λογικής (άρθρα 591 παρ. 1 εδ. α' και 336 παρ. 4 ΚΠολΔ), που λαμβάνονται υπ' όψιν αυτεπαγγέλτως από το παρόν Δικαστήριο, αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά:

Ο ενάνων τυγχάνει δημοσιογράφος και εκδότης των εφημερίδων «ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ» «ΕΠΕΝΔΥΣΗ» και «FREDDO». Ο δε εναγόμενος τυγχάνει βουλευτής στη Βουλή των Ελλήνων, έχοντας εκλεγεί το πρώτον κατά τις εθνικές εκλογές, που διενεργήθηκαν το έτος 1993, με το πολιτικό κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, στη Β' Περιφέρεια Αθηναίων, ενώ έκτοτε εξελέγη σε άπασες τις διαδοχικώς διενεργηθείσες εθνικές εκλογές με το ίδιο ως άνω πολιτικό κόμμα, έως της διαγραφής του από αυτό και από την κοινοβουλευτική του ομάδα, κατά το έτος 2012. Ακολούθως, κατά το ίδιο έτος, ίδρυσε το πολιτικό κόμμα με το διακριτικό τίτλο «ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ» (ΑΝΕΛ), του οποίου ηγείται, ως πρόεδρος. Κατά τα παρελθόν έχει διατελέσει Υφυπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, ενώ, σήμερα, εκτός από πρόεδρος του ανωτέρω πολιτικού κόμματος, συμμετέχει και στη Συγκυβέρνηση των εκλεγέντων, κατά τις διενεργηθείσες εθνικές εκλογές της

25ης-01-2015, πολιτικών κομμάτων ΣΥΡΙΖΑ και ΑΝΕΛ ως Υπουργός Εθνικής
Αμύνης. Περαιτέρω, αποδεικνύεται ότι, κατά την ημεροχρονολογία της 6-09-
2015, προβλήθηκε σε «ζωντανή»-απ' ευθείας μετάδοση από τον τηλεοπτικό
σταθμό «ΣΚΑΙ», η πρωινή τηλεοπτική εκπομπή με το διακριτικό τίτλο
«ΑΚΡΑΙΩΣ» και με συντονιστή-παρουσιαστή της, το δημοσιογράφο Τάκη
Χατζή, στην οποία παρευρεθηκε, ως συντευξιαζόμενος, ο εναγόμενος,
προκειμένου να εκθέσει τις απόψεις του κόμματός του και να σχολιάσει
διάφορα ζητήματα της τότε πολιτικής επικαιρότητας. Περαιτέρω, σε κάποιο
σημείο της συνεντεύξεως του εναγομένου, ο συντονιστής-παρουσιαστής της
εκπομπής, που μετέφερε απορίες τηλεθεστών της εκπομπής και του ζήτησε να
διατυπώσει την άποψη του ως πολιτικός, σχετικά με τη δικαστική πορεία της
υπόθεσης που αφορούσε τη μεταφορά μεγάλης ποσότητας του ναρκωτικού
ηρωίνης με το πλοίο « Noor 1» από το Ντουμράι στην Ελευσίνα. Εξ εφορμής,
λοιπόν, αυτής της ερωτήσεως, ο εναγόμενος αναφέρθηκε, εκτός των άλλων,
και σε προσωπικές επιθέσεις που δεχόταν, κατ' εκείνο το χρονικό διάστημα,
από δημοσιογραφικούς κύκλους, επειδή «κυνηγούσε την υπόθεση».
Ειδικότερα, στο πλαίσιο της διαλογικής συζητήσεως που διεξήχθη, αλλά και
των σχετικών ερωτήσεων που του ετέθησαν, ο εναγόμενος ανέφερε επί λέξει
τα ακόλουθα: « ΧΑΤΖΗΣ: Αυτή η ιστορία τι έχει γίνει; γιατί μας ρωτάνε
πολλοί, με την υπόθεση του πλοίου κ.λ.π ΚΑΜΜΕΝΟΣ: Γιατί δεν προχωράει η
ιστορία αυτή; Γιατί δε μας λένε; ΧΑΤΖΗΣ: Εσείς θα μας πείτε, εσείς είστε
πολιτικός. ΚΑΜΜΕΝΟΣ: Είναι μπλεγμένα πολιτικά πρόσωπα και εκδότες.
Άνθρωποι, που εμπλέκονται στα πάρτι της Μυκόνου, που βλέπουμε βουλευτές
να συνομιλούν...ΧΑΤΖΗΣ: Μα δε λέτε ονοματεπώνυμα; ΚΑΜΜΕΝΟΣ: Μα ενώ
θα πω, ΧΑΤΖΗΣ: Μα εγώ θα τα πω; Εσείς που είστε πολιτικός; ΚΑΜΜΕΝΟΣ:
Εδώ πέρα πάμε να χτυπήσουμε... εσείς που βγάλατε τη δικογραφία, δεν έχετε
τέτοια στοιχεία; Λοιπόν το θέμα όμως είναι, αυτό δεν πρέπει να σταματάνε,
επειδή υπάρχει ομερτό...αυτό είναι το πρόβλημα. Το πρόβλημα της Ελλάδος
είναι η διαπλοκή, που υπάρχει μεταξύ... ΧΑΤΖΗΣ: Υπάρχουν παρεμβάσεις κύριε
Καμμένε στη δικαιοσύνη για να μην προχωρήσουν αυτές οι υποθέσεις; Αυτό το
επόμενο η Κυβέρνηση αυτή δεν άφησε τις υποθέσεις αυτές να τρέξουν;
ΚΑΜΜΕΝΟΣ: Βεβαίως και τρέξανε. Υπήρχαν καταθέσεις...ΧΑΤΖΗΣ: Γιατί δε
λέτε ονόματα για τους εφοπλιστές και ποιοι εμπλέκονται σε αυτήν την υπόθεση
με τη δικογραφία που λέγαμε προηγουμένως για τα ναρκωτικά κ.λ.π Γιατί το
αποφεύγετε, τι είναι αυτό που σας φοβίζει...ΚΑΜΜΕΝΟΣ: Δεν με φοβίζει
απολυτως τίποτε...εγώ έχω μια πληροφορηση η οποία δεν είναι μέσα από τη

ΩΣ ΔΗΘΕΝΕ
Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

12 φύλλο της υπ' αριθμ. 3411/2017 απόφασης του Πολυμελούς

Πρωτοδικείου Αθηνών [Ειδική Διαδικασία άρθρου 681 Δ' ΚΠολΔ]

δικογραφία, είναι αυτά που βγαίνουν προς τα έξω, ξέρω ότι από πίσω παραδείγματος χάριν και λόγω του ότι κυνηγάω αυτή την υπόθεση, έχω έναν εκδότη, ο οποίος με κυνηγάει από το πρωί μέχρι το βράδυ, έφτασε μέχρι να στέλνουμε στο σπίτι μου και να βγουν τα παιδιά μου φωτογραφίες στην Ικαρία και τους συνέλαβε η αστυνομία, ξέρω ότι δίνουν εντολές κάθε μέρα σε δημοσιογράφους «πηγαίνετε σκίστε τον Καρμένο», τρώω τον πάλεμο όλων αυτών, βλέπω παράλληλα να συνεχίζουν να κάνουν την ίδια ζωή στη Μύκονο με τα πάρτυ και τις κόκκες κτ', όλοι μέσα μια παρέα είναι και τελικά μαθαίνω ότι υπάρχουν και πολιτικά πρόσωπα, τα οποία εμπλέκονται, πχ ως καπετάνιοι. Αυτό όμως δεν πρόκειται να τα αποδείξω ενώ... KAMMENOS: Κοιτάξετε τώρα, αν δεν έχω τα στοιχεία πρωτογενώς να τα δώσω δεν μπορώ να σας δώσω κάτι. XATZΗΣ: Άρα αυτά που λέτε δεν μπορείτε να πάτε να τα καταθέσετε στον Εισαγγελέα; KAMMENOS: Από τον Εισαγγελέα τα μαθαίνω και από τις εκπομπές τις δικές σας». Από το πρακτεθέν επίμαχο απόσπασμα της τηλεοπτικής εκπομπής, προκύπτει ότι ο εναγόμενος κάνει μια γενική αναφορά για την υπόθεση του πλαισίου ποινῆ, χωρίς ωστόσο να κατονομάζει κάποιο πρόσωπο. Ο εναγόμενος, προέβη στις ανωτέρω δηλώσεις σε μια χρονική περίοδο που απασχολούσε την επικαιρότητα η υπόθεση μεταφορές ναρκωτικών με το πλοίο Νοορ 1 και το ενδιαφέρον του τηλεοπτικού κοινού και της κοινῆ γνώμης ήταν μεγάλο. Επιπλέον δε, όπως προκύπτει από το υπόβαθρο των ερωτήσεων του παρουσιαστή-συντακιστή, διάχυτη ήταν η εντύπωση της χρονικής καθυστέρησης στην απονομή δικαιοσύνης, σχετικά με την εν λόγω υπόθεση. Από το επίμαχο απόσπασμα της συνέντευξης προκύπτει ότι ο εναγόμενος αποδίδει αυτό το φαινόμενο και το εντάσσει στο γενικότερο πρόβλημα της Ελλάδας, που είναι αυτό της διαπλοκής. Στη συνέχεια, όμως αποδίδει ευθεία μομφή σε πολιτικό πρόσωπο και εκδότες, χωρίς ωστόσο να εξετοιμούνται συγκεκριμένα πρόσωπα, στα οποία να αποδίδονται συγκεκριμένες αποδωτικές συμπεριφορές. Η αναφορά του στη συγκεκριμένη ομάδα προσώπων, προέρχεται κατά δήλωσή του όχι από στοιχεία της δικογραφίας, αλλά από γενικές πληροφορίες που έρχονται προς τα έξω από τη δημοσιογραφική έρευνα. Η μόνη συμπεριφορά που περιγράφεται εκ μέρους του εναγομένου αφορά αυτή ενός εκδότη και συνίσταται στο ότι «ταν κυνηγάει από το πρωί μέχρι το βράδυ, λόγω του ότι (εν. ο εναγόμενος) κυνηγάει την εν λόγω υπόθεση». Ο εναγόμενος, δεν κατονομάζει τον εκδότη, ωστόσο ανέφερε ότι αυτός έφτασε μέχρι να στέλνει (εν. δημοσιογράφους) στο σπίτι του στην Ικαρία, να βγουν τα παιδιά του φωτογραφία και ότι τους συνέλαβε η

αστυνομία. Ως προς τα γεγονότα αυτό αποδείχθηκαν τα ακόλουθα: Στις 22-07-2015 προσήλθε στο Τμήμα Ασφαλείας Βουλιαγμένης η σύζυγος του εναγομένου, η οποία τυγχάνει δικηγόρος και υπέβαλλε μήνυση σε βάρος των α) Ανθούλας-Μαρίας Βουλγαρη, δημοσιογράφου και β) Ευάγγελου Ρασσιά του Ελευθερίου, φωτορεπόρτερ καθότι φωτογράφιζαν την οικία της παθούσας στην Ικαρία, την ίδια ως άνω ημέρα στην οποία διέμεναν τα ανήλικα τέκνα της με τη γαγιά εκ μπρός τους. Το πλήρωμα του περιπολικού οδήγησε και προσήγαγε στο Αστυνομικό Τμήμα Αγίου Κηρύκου την ανωτέρω δημοσιογράφο, μετά του φωτορεπόρτερ και ακολούθησε και ο Αρχιφύλακας Στούρος Καλόγηρος, προκειμένου να αναγνωρίσει τα φωτογραφικά υλικά. Κατόπιν προφορικής εντολής της Εισαγγελέως Πρωτοδικών Σάμου, διατάχθηκε η μη σύλληψη των ανωτέρω και η παραχή εκ μέρους τους αναμοτί εξηγήσεων και σχηματίστηκε δικογραφία. (βλ. αντίγραφο από βιβλίο αδικημάτων και συμβάντων της 22-07-2015 του ΑΤ Αγ. Κηρύκου και την από 12-10-2016 Βεβαίωση του Τμήματος Ασφάλειας Βουλιαγμένης). Περαιτέρω, αποδείχθηκε ότι οι προαναφερόμενοι, δημοσιογράφος και φωτορεπόρτερ πορεύονταν κατά το χρόνο εκείνο τις υπηρεσίες τους στην εφημερίδα «ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ», της οποίας εκδότης τυγχάνει ο ενάγων και κατ' εντολή του οποίου ενεργούσαν. Το εν λόγω συμβάν δημοσιοποιήθηκε καταρχήν με έκδοση στις 22.07.2012 δελτίου τύπου του κινήματος «ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ» και εν συνεχεία στις 25.07.2012 με δελτία τύπου του ίδιου του εναγόμενου, με την ιδιότητα του Προέδρου του κινήματος. Εν συνεχεία, τα ως άνω δελτία τύπου, αναπαράχθηκαν στις δημοσιογραφικές ιστοσελίδες «ON ALERT.gr», «στόχος, News», «crash magazine online», «δημοκρατία», «espresso», «olympia.gr». Κατόπιν των ανωτέρω παρακύπτει ότι ο εναγόμενος στη συνέντευξή του στην προαναφερόμενη τηλεοπτική εκπομπή, αναφεραμενος σε εκδότη, «φωτογράφιζε» και ταυτοποίησε την προσωπικότητα του εναγοντος, όπως γινόταν ευχερώς αντιληπτό απ' όλους όσους γνώριζαν το περιστατικό της σύλληψης [παραγωγής κατ' ακριβολογία] δημοσιογράφων στην Ικαρία, είτε γιατί ήταν παρόντες, είτε εκ των υστέρων από τα ως άνω δημοσιεύματα. Περαιτέρω, αποδείχθηκε, με βάση τα υπάρχοντα στη δικογραφία στοιχεία, ότι ο ενάγων δεν ήταν η πρώτη φορά που καταχωρούσε δημοσιεύματα στην εφημερίδα, της οποίας ήταν εκδότης και αφορούσαν τον εναγόμενο. Ειδικότερα, αποδείχθηκε ότι ο ενάγων στις 28-12-2013 δημοσίευσε στο πρωτοσέλιδο της εφημερίδας ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ άρθρο με τον τίτλο «Καμμένος στις Άλπεις...χωρίς μνημόνια», που συνοδευόταν και από φωτογραφία του μετά

ΧΡΟΝΟΘΗΤ
4 ΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

1.3 φύλλο της υπ' αριθμ. 3411/2017 αποφάσεως του Πολυμελούς

Πρωτοδικείου Αθηνών [Ειδική Διαδικασία άρθρου 681 Δ' ΚΠολΔ]

της συζύγου του και των ανήλικων τέκνων τους. Επίσης, στις 16-07-2015 ο ενάγων άσκησε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών αγωγή σε βάρος του εναγόμενου για απαξίωση από συκοφαντική δυσφήμιση και μετά την επίμαχη συνέντευξη του εναγομένου, στις 18-09-2015 δημοσίευσε άρθρα με τίτλο «Ο Καυμένος στην ατζέντα του Άκη». Από τα παραπάνω προκύπτει ότι ο εναγόμενος βρισκόταν συχνά στο δημοσιονομικό επίκεντρο του ενάγοντος, και συνεπώς τυγχάνει αληθινός ο ισχυρισμός του στην ως άνω τηλεοπτική εκπομπή, ότι «τον κυνηγάει από το πρωί μέχρι το βράδυ», γεγονός άλλωστε που δεν τέθηκε σε αμφισβήτηση από τον ενάγοντα. Περαιτέρω, προκύπτει ότι ο εναγόμενος στην ως άνω τηλεοπτική του συνέντευξη απέδωσε την παραπάνω σε βάρος του συμπεριφορά του ενάγοντος, στο γεγονός ότι ο ίδιος «κυνηγάει την υπόθεση (εν. του πλαισίου Νοορ 1), αποδίδοντας δηλαδή στον ενάγοντα τη μορφή ότι δικάει τον εναγόμενο, με σκοπό να του προκαλέσει πολιτικό και προσωπικό πλήγμα, λόγω της ενασχόλησής του με την υπόθεση του πλαισίου Νοορ 1. Από κανένα όμως αποδεικτικό στοιχείο δεν προέκυψε η αλήθεια αυτού του γεγονότος, το οποίο είναι δυσφημιστικό, πρόσφαρο να βλάψει την τιμή και υπόληψη του ενάγοντος, αφού του αποδίδει απαξιακή συμπεριφορά, που δε συνάδει με το κύρος και το ήθος του δημοσιογράφου και εκδότη εφημερίδων, καθόσον υπαινίσσεται σχέση αυτού (προσωπικής ή άλλου είδους) με εκείνους που ενεπλάκησαν με την υπόθεση του πλαισίου Νοορ 1. Ωστόσο, όμως από κανένα αποδεικτικό στοιχείο της δικογραφίας δεν προέκυψε ότι ο εναγόμενος είχε γνώση της αναλήθειας του γεγονότος αυτού, καθόσον με βάση τα ίδια ως άνω στοιχεία, προέκυψε ότι ο ενάγοντος εξέφρασε τις ως άνω απόψεις του, με πεποίθηση αληθείας, τις οποίες στήριξε στα ακόλουθα γεγονότα, ήτοι: α) στα γεγονότα ότι ο ενάγων διατηρούσε τουλάχιστον μέχρι και το έτος 2012 επαγγελματική συνεργασία με τον Αιμίλιο Κοτσώνη, κατηγορούμενο τότε και μετέπειτα καταδικασθέντα για τη συμμετοχή του σε εγκληματική οργάνωση που σχετιζόταν με τη μεταφορά της ποσότητας ναρκωτικών με το πλοίο Νοορ 1. Ειδικότερα, αποδείχθηκε ότι ο Αιμίλιος Κοτσώνης και η εταιρία «VOISINS LIMITED», που εδρεύει στην Κύπρο, συμφερόντων του πρώτου υπήρξαν μοναδικοί εταίροι της εταιρίας «METRORAMA ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΕ», η οποία εξέδιδε την εφημερίδα «METRO», της οποίας εκδότης ήταν ο Παναγιώτης Τζένος και Σύμβουλος Έκδοσης, ο ενάγων. Επιπλέον, η ως άνω εταιρία του Αιμίλιου Κοτσώνη και η εφημερίδα ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ, της οποίας ο ενάγων είναι εκδότης, διατηρούσαν έδρα στην ίδια διεύθυνση, στην οδό Ιόσωνος 2 στον Πειραιά. Αυταπόδεικτη, λοιπόν είναι

η επαννέμητική και προσωπική σχέση των δύο ανδρών, η οποία (προσωπική σχέση) σε κάθε περίπτωση δεν παύει λόγω της διακοπής της επαγγελματικής τους σχέσης, (β) στο γεγονός ότι ο ενάγων ως εκδότης της εφημερίδας ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ, είχε αποφύγει επιμελώς, κατά τους ισχυρισμούς του εναγομένου, να αναφέρει στα έντυπα που εκδίδει, το όνομα του κατηγορούμενου και μετέπειτα καταδικασθέντα, Αιμίλιου Κατσώνη παρά την έκταση της δημοσιότητας της υπόθεσης του πλοίου ποστ 1, τους οποίους (ισχυρισμούς) δεν ανταποδεικνύει ο ενάγων και (γ) σε συνδυασμό με το αληθές, κατά τα προαναφερόμενα, γεγονός της συχνής καταγγελτικής σε βάρος του εναγομένου αρθρογραφίας στην εφημερίδα ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ, χωρίς ωστόσο τα παραπάνω γεγονότα να αποτελούν επαρκή στοιχεία να αποδείξουν, με πλήρη βεβαιότητα και πέραν πάσης αμφιβολίας, ότι η εκδοτική και δημοσιογραφική συμπεριφορά του ενάγοντος εξυπηρετεί συμφέροντα άμεσα εμπλεκόμενων με την υπόθεση του πλοίου ποστ 1. Κατόπιν των ανωτέρω, προκύπτει ότι η προαναφερόμενη δήλωση του εναγομένου, που αφορά τον ενάγοντα, καθώς με επάρκεια προσδιορίζεται σύμφωνα με το ανωτέρω η ταυτότητά του, περιέχει γεγονός, το οποίο δεν αποδείχθηκε μεν αληθινό, πλην όμως ο εναγόμενος εξέφρασε με πεποίθηση αληθείας, και ως εκ τούτου δε στοιχειοθετείται το αδίκημα της συκοφαντικής δυσφήμισης (363 ΠΚ), καθόσον όπως προαναφέρθηκε στην υπό στοιχεία I μείζονα σκέψη του ως άνω δικανικού συλλογισμού, για την πλήρωση της υποκειμενικής υπόστασής του, απαιτείται η εκφορά ισχυρισμών που περιέχουν αναληθή γεγονότα, να γίνεται εν γνώσει τούτου και το στοιχείο αυτό δε συντρέξε εν προκειμένω (καθόσον ο εναγόμενος εξέφρασε τις απόψεις του με πεποίθηση αληθείας). Επιπλέον, αποδείχθηκε ότι ο εναγόμενος προέβη στην ως άνω δήλωσή του, το περιεχόμενο της οποίας, όπως προαναφέρθηκε θεωρούσε αληθές, με την πεποίθηση ότι έτσι εκπληρώνει το καθήκον του ως πολιτικός και βουλευτής, για ενημέρωση του ελληνικού λαού σχετικά με ζήτημα που απασχολούσε, έντονα την πολιτική και κοινωνική επικαιρότητα, δηλαδή ενήργησε από δικαιολογημένο ενδιαφέρον, που μάλιστα δικαιολογεί και την άσκηση οξείας κριτικής σε πρόσωπα που παρουσιάζουν ενδιαφέρον στο κοινωνικό σύνολο, αναφορικά με τις πράξεις και την εν γένει συμπεριφορά τους, όταν μάλιστα έχουν να κάνουν με την αρχή της ανεξαρτήτης και αμερόληπτης ελευθεροτυπίας, που πρέπει να τηρείται απερεγκλίτως, οπότε ο άδικος χαρακτήρας της πράξης του, που πληροί την υπόσταση του αδικήματος της δυσφήμισης (362 ΠΚ), αίρεται, γενομένης δεκτής κατά τα μέτρα αυτό της

Χρησιμοποιήθηκε
+ επισημάνθηκε

1.4) φύλλο της υπ' αριθμ. 3411/2017 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών [Ειδική Διαδικασία άρθρου 681 Δ' ΚΠολΔ]

σχετικής ένστασης, που προβάλλει ο εναγόμενος και ερείδεται νομικά επί της διατάξης του άρθρου 367 παρ. γ και δ ΠΚ. Επιπλέον, η ως άνω δήλωση που προέβη ο εναγόμενος δεν υπερέβη το αναγκαίο για την πληροφόρηση των αποδεκτών της μέτρο και εκ του τρόπου διατύπωσης της, κατά τον οποίο απέφυγε ρητά να κατονομάσει τον εκδότη, για τον οποίο αναφέρεται, δεν περιείχε σκοπό εξυβρίσεως σε βάρος του ενάγοντα, απορριπτομένης ως αβάσιμης της σχετικής αντένστασης που προέβαλε ο ενάγων και ερείδεται στη διάταξη του άρθρου 367 παρ. 2 παρ. 3 ΠΚ.

Επίσης, στις περικοπές των δηλώσεων του εναγομένου περιέχεται και ο ισχυρισμός ότι «βλέπω παράλληλα να συνεχίζουν να κάνουν την ίδια ζωή στη Μύκονο με τα πάρτυ και τις κόκκες κτλ, όλοι μέσα μια παρέα είναι» αποδίδοντας δηλαδή, αδιακρίτως σε όλους όσους προσαναφέρθηκε προηγουμένως, την ίδια αποξιώτική συμπεριφορά, που εκδηλώνει καταφρόνηση για το πρόσωπό τους. Από κανένα στοιχείο της δικονομίας όμως δεν προέκυψε ότι το γεγονός αυτό είναι αληθινό, το οποίο είναι δυσφημιστικό, και ως εκ τούτου πρόσφορο και ικανό να βλάψει την τιμή και υπόληψη του ενάγοντος, αφού τον ένταξε σε μια παρέα προσώπων, που επιδιόταν σε μια ανόρουστη και ανήθικη ζωή. Περαιτέρω, αποδείχθηκε ότι ο εναγόμενος προέβη στην ανωτέρω δήλωση εξ ιδίας αντίληψως και πεποιθήσεως, όπως συνάγεται από τη χρήση του ρήματος «βλέπω να...» και κατ' ακολουθία γνώριζε την αναλήθεια του γεγονότος αυτού. Ως εκ τούτου, ο αρνητικός ισχυρισμός του εναγομένου ότι δεν αναφέρθηκε στον ενάγοντα, για τον οποίο καμία πληροφορία δεν είχε ότι συμμετείχε σε τέτοια πάρτυ, τυγχάνει απορριπτός ως αυτιστικό αβάσιμος, αφού δεν φρόντισε να διευκρινίσει ότι στην παρέα αυτή δε συμπεριλαμβάνεται ο σμέσως πριν αναφερόμενος, στις δηλώσεις του, εκδότης, αντίθετα, με τη δήλωσή του «όλοι μια παρέα είναι» παρείχε στους τρίτους τηλεθεατές στήριγμα προς στήριξη της δικής τους αρνητικής εικόνας για το πρόσωπο του ενάγοντος, που ευσανιζόταν ως μέλος της παρέας αυτής. Σημειώνεται δε, ότι το περιεχόμενο των ως άνω δηλώσεων αναπαράχθηκε στις 11-09-2015 στο πολιτικό δελτίο της αθλητικής ιστοσελίδας «SONA.GR». Συνεπώς, με τον κατά άνω ισχυρισμό του στοιχειοθετείται το αδίκημα της συκοφαντικής δυσφήμισης σε βάρος του ενάγοντος, εξαιτίας δε της παράνομης και άδικης αυτής συμπεριφοράς του εναγομένου προσεβλήθη η προσωπικότητά του.

Περαιτέρω, αποδεικνύεται ότι ο ενάγοντος, στις 20-09-2015, προέβη σε ανάρτηση δημοσιεύσεως στον προσωπικό λογαριασμό- ιστολόγιο, που

αυτός διατηρεί στη διαδικτυακή πλατφόρμα «Twitter», με την οποία (ανάστηση) ανέφερε για τον ενογόμενο: «Συνεχίζει την επίθεση «εκδότης» Κουρτάκης σκορη την ώρα των εκλογών, μήπως γλυτώσει από την δικαιοσύνη, τσάμπα οι σαμπάνιες των 60.000 ευρώ ποστ 1». Με την ανάρτηση του εν λόγω ισχυρισμού, σχηματίζεται η εντύπωση στο μέσο αναγνώστη της, κατ' αντικειμενική και λογική κρίση ότι ο ενόγων, συνεχίζει την επίθεση σε βάρος του Καμμένου, μήπως γλυτώσει από τη δικαιοσύνη, στοιχείο το οποίο, ο μέσος αναγνώστης συνδέει κατ' αναγκαιότητα με τα αμεσως επόμενα αναφερόμενα στοιχεία, ήτοι «με τις σαμπάνιες των 60.000 ευρώ και το ποστ 1», τα οποία συνδέονται με την γνωστή (τότε) στην επικαιρότητα υπόθεση μεταφοράς μεγάλης ποσότητας ναρκωτικών με το εν λόγω πλοίο, την οποία είχε συνδέσει ο ενογόμενος στην προ ολίγων ημερών τηλεοπτική συνέντευξη του με το πόρτο της Μυκόνου, στα οποία παραπέμπουν οι σαμπάνιες των 60.000 ευρώ. Ο ενογόμενος από την πλευρά του αρνείται ότι με την εν λόγω ανάρτησή του ήθελε να αποδώσει το ανωτέρω νόημα που του καταλογίζει ο ενάνων, διευκρινίζοντας ότι με τη φράση «μήπως γλυτώσει τη δικαιοσύνη» αναφερόταν στο συμβάν «της σύλληψης δημοσιογράφων της εφημερίδας του που επιχειρήσαν να φωτογραφήσουν τα ανήλικα παιδιά του στην Ικαρία», ότι με την παραθεση της λέξης «ποστ 1» αναφερόταν στον επιστήθιο φίλο του ενόγοντος, Αιμίλιο Κοτσώνη, ενώ δεν δίδει καμία εξήγηση για η φράση «τσάμπα οι σαμπάνιες των 60.000 ευρώ». Πλην όμως ο ισχυρισμός του αυτός, ο οποίος σε κάθε περίπτωση αναφέρεται σε ασύνδετα μεταξύ τους γεγονότα, δεν ασκεί νομική επιρροή εν προκειμένω, καθόσον σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην υπό στοιχεία ΠΙ μείζονα πρόταση του ως άνω δικανικού συλλογισμού, δεν έχει σημασία τι σκεπτόταν ή τι ήθελε να σκεφθεί ο ενογόμενος που εξωτερικεύσε τις κρίσεις του, αλλά πως μπορεί κατ' αντικειμενική κρίση να σημασιολογηθεί και εκτιμηθεί το περιεχόμενο της εξωτερικεύσεως του φρονήματος του ομιλούντος. Εκ των ανωτέρω ισχυρισμών προκύπτει ότι είναι αληθές το γεγονός ότι ο ενόγων «συνεχίζει την επίθεση», αφού αποδείχθηκε δύο μερες πριν την εν λόγω ανάρτηση, στις 18-09-2015 ο ενόγων δημοσίευσε στην εφημερίδα ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ άρθρο με τίτλο «Ο Καμμένος στην αντζέντα του Άκη», η αναφορά εντός σε εισαγωγικό της λέξης «εκδότης», ενέχει μεν ειρωνική διάθεση, αλλά κυρίως θεμιτή κριτική ως προς το γεγονός ότι ο ενογόμενος βρέθηκε εκ νέου στο δημοσιογραφικό ενδιαφέρον του ενόγοντος, που δεν είναι ικανή και πρόσφορη να βλάψει την προσωπικότητα του ενόγοντος. Η σύνδεση όμως του ενόγοντος δικαστικά με

ΞΕΦΕΡΘΕΝΤΕ
+ ΕΙΣΑΧΗΤΟΙΣ

15 φύλλο της υπ' αριθμ. 3411/2017 αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών [Ειδική Διαδικασία άρθρου 681 Δ' ΚΠολΔ]

την υπόθεση του πλοίου ποορ 1 και τις σαμπάνιες των 60.000 ευρώ, που παραπέμπει στην υπόθεση ναρκωτικών και αμφοτεμπορίας στη Μύκονο, δεν αποδείχθηκε, από τα στοιχεία της δικογραφίας ότι αποτελεί αληθινό γεγονός. Ο δε εναγόμενος, λόγω της πολιτικής του θέση και της ομολογούμενης προσωπικής του ενασχόλησης με την ποινική υπόθεση της μεταφοράς ναρκωτικών με το εν λόγω πλοίο ήταν σε θέση να γνωρίζει ότι ο ενάγων δεν εμπλεκόταν με το ποινικό μέρος της υποθέσεως, αφού δεν είχε διερευνηθεί δικαστικά τυχόν συμμετοχή στις άνω ποινικές υποθέσεις. Επιπλέον, οι αναληθείς αυτοί ισχυρισμοί, των οποίων έλαβε νύξη μεγάλος αριθμός προσώπων, ενόψει της ιδιότητας του εναγομένου ως δημοσίου προσώπου και της δημόσιας προβολής του περιεχομένου της εν λόγω διαδικτυακής πλατφόρμας, ήταν πρόσφοροι και ικανοί να βλάψουν τον ενάγοντα, ενώ τελικώς προσέβαλαν παρανόμως την προσωπικότητά του, θίγοντας την τιμή και την υπόληψή του, καθώς και την υπόστασή του ως επαγγελματία, καθώς ο μέσος αναγνώστης αυτής της ανάρτησης απεκόμιζε την εντύπωση ότι ο αυτός (ενάγων) σχετιζόταν άμεσα με τις παραπάνω ποινικές υποθέσεις. Συνεπώς, κατά τους ισχυρισμούς αυτούς, τελέσθηκε από τον εναγόμενο το αδίκημα της συκοφαντικής δυσφημίσεως εις βάρος του ενάγοντος (άρθρα 363-362 ΠΚ).

Κατόπιν, επομένως, των προεκτεθέντων, ένεκε της συμπεριφοράς του εναγομένου, που εξέφρασε σε βάρος του ενάγοντος τους κριθέντες ως άνω συκοφαντικούς ισχυρισμούς, προσεβλήθη παρανόμως το δικαίωμα στην προσωπικότητά του, ενώ ο τελευταίος υπέστη ηθική βλάβη, για την αποκατάσταση της οποίας δικαιούται εύλογη χρηματική ικανοποίηση. Ενόψει, δε, του είδους, της βαρύτητας, της επαναλήψεως και των συνθηκών τελέσεως της προσβολής, του τόπου και του χρόνου, αλλά και των μέσων με τα οποία τελέσθηκε, της υπαιτιότητας του εναγομένου, της δημοσιότητας την οποία έλαβε η προσβολή, λαμβάνοντας υπόψη της περιορισμένης αναμετάδοσής του από μόλις ένα ηλεκτρονικό έντυπο, της επαγγελματικής, κοινωνικής και οικονομικής καταστάσεως των διαδίκων μερών, το Δικαστήριο κρίνει ότι η εύλογη χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη ο ενάγων ανέρχεται στο ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Περαιτέρω, το αίτημα περί δημοσιεύσεως του διατακτικού της παρούσας αποφάσεως, στην ιστοσελίδα του κινήματος, του οποίου ο εναγόμενος είναι Πρόεδρος ή σε έντυπο καθημερινής πανελλαδικής κυκλοφορίας, πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικό ερώσιμo, διότι, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, δεν παρίσταται αναγκαίο και πρόσφορο από τις περιστάσεις μέτρο, για την ανάιρεση της

γενόμενης προσβολής της προσωπικότητας του ενάγοντος, δεδομένης και της νυν επιδικαζομένης χρηματικής αποκατάστασως της ηθικής του βλάβης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 59, 299 και 932 ΑΚ, με την οποία σκοπεύεται αποκλειστικώς, κατ' έκταση, είδος και περιεχόμενο, η ικανοποίησή του, ως θιγόντος από την παράνομη και υπαίτια συμπεριφορά του εναγομένου. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει η ένδικη αγωγή, καθ' ο μέρος κρίθηκε παραδεκτικώς ασκηθείσα και νόμιμη, να γίνει εν μέρει δεκτή, ως και κατ' ουσίαν βάσιμη, και να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να καταβάλει στον ενάγοντα το χρηματικό ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, νομιμοτόκως από της επιδόσεως της αγωγής και μέχρις εξοφλήσεως. Όσον αφορά, δε, στο αίτημα για την κηρυξη της παρούσας αποφάσεως προσωρινώς εκτελεστής, το Δικαστήριο κρίνει πως δεν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που να επιβάλλουν την προσωρινή εκτελεσιμότητα, ή ότι η επιβράδυνση της εκτελέσεως είναι δυνατόν να επιφέρει σημαντική οικονομική ζημία στον ενάγοντα. Γι' αυτό, το περι τούτου υποβληθέν παρεπόμενο αίτημα πρέπει να απορριφθεί ως κατ' ουσίαν αβασίμο. Τέλος, τα δικαστικά έξοδα πρέπει να καταμερισθούν μεταξύ των διαδίκων, ανάλογα με την έκταση της νίκης και της ήττας εκάστου εξ αυτών, και να καταδικασθεί ο εναγόμενος στην καταβολή μέρους των δικαστικών εξόδων του ενάγοντος (άρθρα 178 παρ. 1 και 191 παρ. 2 ΚΠολΔ), όπως ειδικότερα ορίζεται ειδικότερα στο διατακτικό της παρούσας.

ΧΟΡΗΓΗΘΗΚΕ
+ ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΟ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ αντιμωλία των διαδίκων.

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ ό,τι κρίθηκε ως απορριπτέο.

ΔΕΧΕΤΑΙ εν μέρει την αγωγή.

ΥΠΟΧΡΕΩΝΕΙ τον εναγόμενο να καταβάλει στον ενάγοντα το χρηματικό ποσό των δέκα (10.000) χιλιάδων ευρώ, με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ τον εναγόμενο στην καταβολή μέρους των δικαστικών εξόδων του ενάγοντος, το οποίο ορίζει στα ποσά των τετρακοσίων (450) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 21-07-2017

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

1.6 φύλλο της υπ' αριθμ. 3411/2017 αποφάσεως του Πολυμελούς
Πρωτοδικείου Αθηνών [Ειδική Διαδικασία άρθρου 681 Δ' ΚΠολΔ]

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριό του, στην
Αθήνα, χωρίς την παρουσία των διαδίκων ή των πληρεξούσιων δικηγόρων
τους στις 13-09-2017.

ΔΕΟΡΘΩΜΕ
Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΡΧΙΒΟΤΗ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ

26 ΣΕΠ. 2017

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΔΟΥ ΑΠΡΙΒΗ